

Misli Thoughts

Print post publication number
100004295

JULIJ-AVGUST 2025
ŠTEVILKA - NUMBER 4
LETO - YEAR 74

Misli maj-junij 2025

Vsebina:

- 2 Molitev
- 3 Uvodnik
- 7 p. Pavle Jakop
- 8 Izpod Triglava
- 16 Slovenski misijon Adelaide
- 21 Vaši darovi
- 22 Polovinke
- 27 Slovenski misijon Melbourne
- 38 Slovenski misijon Sydney
- 47 Iz Kraljčine dežele – Queenslanda
- 50 Štrk ali štoklja
- 53 Moj spomin na Florjana Auserja
- 56 Razmišljanja – Cilka Žagar
- 63 Svetlana Makarovič: Rojstni dan
- 64 Dan državnosti v slovenskem klubu v Canberri
- 67 Kdo je papež Leon XIV.?

MOLITEV PROŠNJA ZA ZVESTOBO

Poklekujem pred teboj,
Oče našega Gospoda Jezusa
Kristusa, da bi nam po zaslugah
slavne svete Device matere Marije,
našega blaženega očeta Frančiška
in vseh svetnikov, ti sam, Gospod,
ki si nam dal dobro delo začeti,
vedno dajal tudi rast. Amen.

NAJ RAZŠIRJAMO TVOJO DOBROTO

Oče usmiljenja,
ne po naših zaslugah,
marveč le po tvojem usmiljenju in
milosti, naj s temi krepostmi
vedno širimo vonj tvoje dobrote,
tako med tiste, ki so daleč,
kakor med tiste, ki so blizu.

sv. Klara Asiška

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: cerkev sv. Dominika, Camberwell (816 Riversdale Rd), (foto: p. SP)
Spodaj: Solkanski most je z osrednjim lokom s svetlobno odprtino 85 m največji kamniti most na svetu. (foto: p. SP)

Dragi in spoštovani rojaki!

Zima je čas, ko se narava umiri in počiva. Je čas teme, saj so noči dolge, dnevi pa kratki. Življenje v naravi obmiruje, rastline in živali si privoščijo počitek, da ob pomanjkanju hrane in toplote lahko počakajo na nov prihajajoči letni čas – pomlad. Ravno tako kot obmiruje narava, naj bi se tudi mi ljudje v tem času umirili, sprostili, zazrli vase in se na ta način prepustili svojemu zimskemu počitku. V pomoč pri zazrtju vase nam lahko pomaga tudi razmišljanje izpod peresa Karla Gržana z naslovom: *Sprejeti se – sprejemati*. Takole je zapisal: »Pred sabo ne moremo zbežati. Potrebno se je sprejeti v svoji resničnosti in iz sebe nekaj narediti! Naša resničnost je dobro in zlo. Če smo do sebe iskreni, bomo lahko obvladovali – preraščali zlo in se zavestno odločali za to, kar je vredno. Pogosto se ukvarjamo s problemi drugih, ker se bojimo, ker se ne znamo, ker se ne zmoremo soočiti s svojimi. Ne boj se sprejeti in živeti svojo osebno resničnost. Najlepši življenjski trenutki so, ko prejemamo in dajemo ljubezen. Toda da se lahko podarjamo iskreno, se moramo soočiti s seboj in sprejeti sebe v svoji resničnosti. Stopiti pred Boga in se povrniti k svoji izvirnosti. Vzljubiti sebe v svoji osebnosti. Le kdor je sprejel sebe in se ima rad, bo lahko sprejel bližnjega v njegovi resničnosti in ga vzljubil.«

V zadnjih mesecih se velikokrat vprašam, kako je z mojo, z našo hvaležnostjo. Si predstavljate, kakšno bi bilo nočno nebo brez lune in zvezd in kakšna bi bila jutra brez sončnih vzhodov in prosojnih meglic? Kakšni bi bili travniki brez cvetlic, teh Božjih smehljajev, ki so kakor zvezde, ki so padle na zemljo, in kakšen bi bil svet brez trave in vetra v njej, brez morja in visokih dreves in ptic, ki gnezdijo v njihovih krošnjah.

Toda ... kaj bi bile zvezde in luna in sončni vzhodi in visoka drevesa in kaj bi bil veter v travah in morskih valovih in ptice v krošnjah, če ne bi imeli oči, ki vidijo, če ne bi imeli ušes, ki slišijo njih šepetanje, bučanje in do vnebovzetja lepo petje. In kaj bi bile trave in rože, zakaj bi dišale, če ne bi zaznali njihovega omamnega vonja.

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager):** p. Simon Peter Berlec OFM, Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. Darko Žnidaršič OFM, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address): MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | Tel.: 03 9853 7787 | E-mail: slomission.misli@gmail.com | Naročnina za 2025** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew:** MISLI, BSB: 06 3142. Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišvo** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor |

Tisk (Printing): Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne.

Misli na spletu: Sebastjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. **Tam kliknite na MISLI.** | ISSN 1443-8364

Toda četudi bi imeli oči, ki dobro vidijo, in ušesa, ki dobro slišijo, in nos, ki dobro voha, kaj bi bile zvezde in luna, če ne bi imeli nikogar, s komer bi zrl v nebo. In zakaj bi sploh pihal veter, če ne bi imeli nikogar, ki bi nas objel in nas s toploto objema branil in ščitil pred njegovim mrazom. In zakaj bi rasle cvetlice, če ne bi imeli nikogar, komur bi jih nabrali, jih povezali v šopek in podarili, v zameno pa dobili besedo, eno samo besedo, najlepšo med vsemi – HVALA.

Vse imamo. Zvezde na nebu, cvetlice v travi, veter v morskih valovih in ptice v krošnjah dreves, imamo oči, ki vidijo, ušesa, ki slišijo, roke, ki se dotikajo, imamo dragocene ljudi, s katerimi skupaj zremo v nebo, jih objamemo in jim podarimo cvetlice, te Božje smehljaje, povezane v šopek. Vse to imamo in vse to prejemamo, ker nam je vse to od vekomaj podarjeno – zastonj. Toda ob vsej tej dobroti beseda HVALA, ta najlepša med vsemi besedami, le stežka pride iz naših ust.

Če presojamo po redkih primerih hvaležnosti, se zdi, da ljudje res zelo težko rečejo hvala, izrazijo hvaležnost. In vendar bi se medčloveška razmerja zelo spremenila, če bi bolje razumeli dolžnost zahvaljevanja. Naš Gospod Jezus je v evangeliju pokazal na to nevarno pomanjkljivost. Spomnite se prizora desetih ozdravljenih gobavcev. Enemu samemu pride na misel, da se vrne in zahvali Učeniku. »In ostalih devet,« je rekel Jezus, »kje so, ali niso bili tudi oni ozdravljeni?« Preprosto so se pozabili zahvaliti.

Ruska zgodba pripoveduje, da je Najvišji vladar vseh stvari v svoji palači pripravil veliko praznovanje. Povabljene so bile tudi kreposti in vse so se odzvale povabilu. Prišla je krepost vere, prav tako pravičnost s svojo tehtnico, pa hrabrost obdana z oklepom, nekje blizu so stale potrpežljivost, zmernost, modrost in druge. Kreposti so prijazno kramljale med seboj, kot je pač navada med bližnjimi sorodnicami. Tedaj je Vsemogočni opazil, da se dve od teh gospa gledata nekam tuje, kakor da se ne poznata. Kot gospodar in gostitelj ju je želel med seboj seznaniti. Stopil je k prvi in jo privedel k drugi, rekoč: dobrota. Potem je predstavil še drugo in povedal, da se imenuje hvaležnost. Obe dami – tako krepost dobrote kot tudi krepost hvaležnosti – sta bili nekoliko zmedeni. Prvič sta se srečali, odkar svet stoji – in to je že kar lep čas. Ne vem, ali

se dobrota in hvaležnost od takrat kaj pogosteje srečujeta in ali ju je kaj več videti skupaj. O tem mora razmisliti in na to odgovoriti vsak sam.

Večkrat bi lahko pomislili, kaj vse prejemamo in s čim vse smo obdarovani. Koliko ljudi vsak dan dela, da naše življenje gladko teče! Ne le pridelovalci hrane, prevozniki in prodajalci, potrebni so nam tudi učitelji, zdravniki, vozniki avtobusov, umetniki, rudarji, poštarji, duhovniki ... Koliko vrednotimo njihovo delo? Ali smo pravično razdelili dobrine? Ali znamo reči hvala za vsakdanje reči?

Sadovi zemlje predstavljajo še nešteto drugih stvari, brez katerih bi bilo naše življenje prazno. Človek pač ne živi samo od kruha, ampak še bolj od dobre besede in misli, medsebojne prijaznosti, naklonjenosti, ljubezni in pomoči. Končno je človek človeku največji Božji dar, ki ga ne more odtehtati nobeno bogastvo. Ali smo kdaj izrekli sočloveku, prijatelju, možu, ženi, otroku ali komurkoli že: »Kako lepo je, da si!«

Verujoči vemo, da največjo hvaležnost dolgujemo Bogu, saj od njega prihaja vsak dober dar. Preko zemlje, ki nas hrani, in preko dobrih ljudi nas z dobroto obsipa Božja roka. Bogu in dobrim ljudem ne moremo biti nikoli dovolj hvaležni in hvaležnost je dolg, ki ga ima vsak človek, a ga le redkokdo poravnava.

Zahvala je priznanje naših meja in medsebojne odvisnosti, priznanje, da se do največjih, najvrednejših in najbolj osrečujočih stvari v življenju ne dokoplamo sami, ampak so nam podarjene. Prositi – podariti in zahvaliti se – to so prabesede človeškega sožitja. Pri tem je najpomembnejše, da pri dajanju človeka ne ponizamo in ne prizadenemo njegovega dostojanstva; zato naj se to ne dogaja zviška. Takšna dobrota ne zasluži zahvale. Po drugi strani pa moramo tudi sami pustiti, da nas kdo obdaruje, ne da bi se za vsako ceno hoteli oddolžiti. Za preveliko željo po povrnitvi se večkrat skriva nehvaležnost, češ, ničesar nočem zastonj. Človek, ki je zares hvaležen, zna tudi sprejemati.

Med vojno so pripeljali v bolnišnico mladega človeka, ki mu je bomba izmaknila obraz. Operacija je trajala več ur. Kirurg se je zelo zavzel zanj in pod njegovimi spretnimi rokami je obraz počasi spet dobival prepoznavne poteze. Ko je bila

operacija končana, ranjenec zaradi anestezije še ni čutil bolečin in je bil pri polni zavesti. Zdravnik je želel preizkusiti, ali je dobro opravil svoje delo in ali bo ranjenec lahko govoril. Zato mu je rekel, naj spregovori kakšno besedo. Mladi mož je počasi premaknil ustnice in s težavo izrekel samo dve besedi: »Hvala Vam.«

Prav ima slovenski pregovor, ki pravi: Hvaležnost in pšenica uspevata samo na dobri zemlji.

Kaj storiti, da bi bilo pri ljudeh več hvaležnosti in zavesti, da nam je vse podarjeno?

Mogoče bi morale za nekaj časa ugasniti vse zvezde, sonce ne bi smelo več sijati in rože ne dišati, mogoče bi morale utihniti ptice, usahniti reke in se posušiti trave. Še več. Mogoče bi morali oslepeti, oglušeti, ohrometi in onemeti. Še več. Mogoče bi morali ostati popolnoma sami, brez ljudi, ki so nam dragoceni in jih imamo radi.

Šele takrat bi se najbrž zavedli, da ni vse, kar imamo, samo po sebi umevno, ampak nam je vse, ampak res vse, kar obstaja – od zvezd, trav, cvetja, vetra, petja ptic do dragocenih ljudi – podarjeno. In da so vsi ti darovi božji smehljaji, zaradi katerih je naše življenje tako lepo.

p. Simon Peter Berlec

**»Ko je kralj prišel pogledat goste, je opazil tam
človeka, ki ni imel oblečene svatovske obleke.«**

(Mt 22,11)

Tudi jaz nimam svatovske obleke:
 nisem rojen v imenitni družini,
 nimam lepe postave in glasu,
 nimam medalj in odlikovanj,
 moji bančni računi so prazni,
 ne hodim k eliti na večerjo,
 ne znam držati jezika za zobmi,
 pridobitnost mi ne leži,
 težko hlinim in še težje potrpi,
 le malo vem in znam,
 med mojim žitom je polno ljuljke,
 moje smokve so bolj jalove,
 nisem na pravem mestu ob pravem času.
 Tebi ne pripadam in ne prosim:
 raje kot zlate oltarje
 imam jutranjo in večerno zarjo,
 bolj kot bakrene zvonike
 občudujem vrhove Tvojih gora.
 Nimam svatovskega oblačila,
 ker nimam pokorne volje,
 ker mi srce ni vedno čisto,
 ker mi misel ni vselej pri Tebi.
 A v ljubezni eden postane življenje drugega!
 Ti me nikoli ne vržeš ven.
 Še bolj me stisneš k sebi,
 oviješ me v svoja oblačila
 in me posadiš za mizo ob Sebi!

p. Pavle Jakop

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

PAPEŽ ZA NUNCIJA V SLOVENIJI IMENOVAL NADŠKOFA LUIGIA BIANCA

Tiskovni urad Svetega sedeža je 20. maja sporočil, da je papež Leon XIV. za novega nuncija v Sloveniji imenoval nadškofa Luigia Bianca, Italijana, ki je

bil pred tem nuncij v Ugandi. Čez mesec dni so ga na letališču Jožeta Pučnika pričakali nekateri slovenski škofje, mu izrekli dobrodošlico in voščili za god, ki ga je praznoval dan pozneje, 21. junija, na god sv. Alojzija Gonzage. Nadškof Bianco, rojen 3. marca 1960 v Montemagnu, je bil v duhovnika posvečen leta 1985. V Rimu je doktoriral iz cerkvenega prava in vstopil v diplomatsko službo Svetega sedeža. Izkušnje je nabiral na nunciaturah v Italiji, Egiptu, Argentini, na Hrvaškem, v Španiji in Andori. Papež Benedikt XVI. ga je v začetku leta 2009 imenoval za apostolskega nuncija v Hondurasu. Od tam je šel v Etiopijo, kjer je bil odgovoren še za Somalijo; v tem času je bil tudi va-

tikanski predstavnik pri Afriški uniji. Zadnjih pet let pa je bil v Ugandi. Nadškof Luigi Bianco poleg materinščine govori angleško, francosko in špansko, razume pa še nekaj jezikov, med drugim hrvaško, saj je bil tri leta na nunciatu v Zagrebu.

JANEZ KOZINC NOVI SOBOŠKI ŠKOF

Papež Leon XIV. je 18. junija za novega škofa v Murski Soboti imenoval duhovnika Janeza Kozinca, doma iz Celja. Škofovsko posvečenje bo v nedeljo, 14. septembra, v župnijski cerkvi Povišanja sv. Križa v Črenšovcih. S tem dobiva škofija Murska Sobota tretjega krajevnega škofa. Od ustanovitve škofije leta 2006 jo je vodil škof Marjan Turnšek. Njega je po nekaj letih zamenjal škof Peter Štumpf, ki je zdaj ordinarij v Kopru in je do imenovanja novega škofa za Prekmurje upravljal tudi soboško škofijo. Novoimenovani škof Janez Kozinc, rojen 21. avgusta

1975, je odraščal v župniji sv. Danijela v knežjem mestu. Njegova študijska pot je zanimiva, saj je najprej diplomiral na fakulteti za kemijo v Ljubljani. Sledilo je civilno služenje vojaškega roka in leta 2000 prva zaposlitev na ekološkem inštitutu ERICo v Velenju. Sočasno je nadaljeval s študijem in 2005 dosegel doktorat na katedri za analizo kemije. Leto pozneje je vstopil v bogoslovje. Že pred koncem teologije je začel še s podiplomskim študijem svetopisemskih ved in ga sklenil z magisterijem. V duhovnika je bil posvečen leta 2009 v domači stolni župniji. Prva leta je bil kaplan v župniji Šoštanj – Zavodnje – Bele Vode. Od tam je odšel v župnijo Šmarje pri Jelšah, od 2015 pa je bil župnik v Pišecah. V tem času je deloval v več svetih celjske škofije in predaval biblične predmete v katehetski šoli. Slovenski škofje so ga leta 2018 izbrali za voditelja pripravljalnega letnika za bogoslovje. Po enoletnem študiju v Rimu je v Šmarju pri Jelšah vodil prvo skupino kandidatov, ki so se odločili za vstop v bogoslovje v Ljubljani. Tako je imenovanje za škofa dočkal kot vzgojitelj mladih, ki se pripravljajo na duhovništvo. Tudi na ravni domače škofije je bil voditelj komisije za trajno duhovniško formacijo in voditelj bogoslovcev celjske škofije.

V SLOVENIJI LETOS DVA NOVOMAŠNIKA

Na praznik Srca Jezusovega, 27. junija, je škof Maksimilijan Matjaž v celjski stolnici v duhovnika posvetil kapucina brata Ambroža Brezovška iz župnije Vojnik. Nadškof Stanislav Zore pa je na praznik apostolov Petra in Pavla v

ljubljski stolnici zakrament sv. reda podelil Matiji Golobu iz Šmartnega pri Litiji. Br. Ambrož Brezovšek in Matija Golob sta imela novi maši 6. julija v domačih župnijah. Oba novomašnika prihajata iz družin s šestimi otroki. Matijev starejši brat Martin Golob je prav tako duhovnik, njun stric Alojzij Golob pa je letos zlatomašnik. Oče br. Ambroža Brezovška Karli Brezovšek pa je stalni diakon v domači župniji v Vojniku. Ker letos ni bilo veliko novomašnikov, so v ospredje prišli duhovniki jubilarci. V letu 1975 je bilo posvečenih 61 novomašnikov, zato imamo letos precej zlatomašnikov, seveda jih je približno tretjina že v večnosti. Škofa Andrej Glavan in Jurij Bizjak letos praznujeta srebrni jubilej škofovske službe. Nadškof Franc Kramberger, ki biva v domu ostarelih v Lenartu, pa je imel na praznik sv. Petra in Pavla diamantno mašo – 65 let duhovništva. Isto leto je bil posvečen tudi Alfonz Grojzdek iz Župeče vasi, ki je še vedno župnik v Krškem.

NOVEGA ŠKOFA DOBILI TUDI EVANGELIČANI

Konec junija je v Murski Soboti potekala volilna sinoda Evangeličanske cerkve v Sloveniji. Na njej so delegati volili novega škofa in za to mesto izbrali Aleksandra Erniša, ki bo svoj šestletni mandat začel 30. novembra, ko bo nasledil dosedanjega škofa Leona Novaka. Aleksander Erniša je sin pokojnega škofa Geze Erniša, rojen leta 1980 v Murski Soboti. Teologijo je študiral v Bratislavi in na Dunaju. Na podiplomski šoli Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti se je posvetil raziskovanju teološkega besedila naših protestantskih piscev v 16. stoletju in leta 2017 doktoriral. Med letoma 2005 in 2018 je bil kaplan v Slovenski vojski, nato pa do leta 2022 evangeličanski duhovnik v Trstu. Bil je tudi policijski vikar. Novomeški škof Andrej Saje se je kot predsednik Slovenske škofovske konference v pismu zahvalil škofu Leonu Novaku ob koncu njegovega mandata za spoštljivo, prijateljsko in odprto so-

delovanje s Katoliško cerkvijo pri nas. Škof Saje je zapisal, da je škof Novak s konkretnim zgledom in pripravljenostjo sodelovanja na pomenljiv način prispeval k razvoju ekumenskega dialoga v naši domovini. »Skupaj s predstavniki Katoliške cerkve in drugih verskih skupnosti v Sloveniji ste pogosto javno podprli izjave in stališča v korist prebivalcev in prebivalcev naše domovine ter se zavzeli za skupne vrednote,« je zapisal škof Saje.

ŠKOFJE S PREMIERJEM O ODPRTIH VPRAŠANJIH

Prvi petek v juliju so se predstavniki Slovenske škofovske konference srečali s predsednikom vlade in opozorili na nekaj ključnih odprtih vprašanj med državo in Cerkvijo, ki zadevajo vse vernike. Med njimi je zakon o evtanaziji, ki je tik pred sprejetjem. Premier Robert Golob je s sekretarjem, ki je zadolžen za dialog s Cerkvijo Vojkom Vovkom, sprejel predsednika SŠK novomeškega škofa Andreja Sajeta, ljubljanskega in mariborskega nadškofa Stanislava Zo-

reta in Alojzija Cvikla, koprskega škofa Petra Štumpfa ter pomožna škofa Antona Jamnika in Franca Šuštarja; zraven je bil tudi pravni svetovalec SŠK Tilen Vesenjaki. Škofje so najprej opozorili na pomen iskrenega in spoštljivega dialoga med Cerkvijo in državo, ki temelji na načelih medsebojnega razumevanja in sodelovanja. Po njihovih besedah želi Cerkev dejavno sodelovati v družbi na področjih vzgoje, izobraževanja, socialnega varstva in ohranjanja kulturne dediščine.

Odprta vprašanja želi reševati v skladu s 14. členom Sporazuma med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem. Škofje so opozorili, da stavbe, v katerih izvajajo pastoralno dejavnost, postajajo finančno ogrožene zaradi neenotne prakse občin glede nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč. Predlagali so sistemsko ureditev, po kateri bi bili ti objekti, skladno z evropskimi standardi, oproščeni obdavčitve. Spremembe zakona o vrtcih po oceni škofov omejujejo delovanje zasebnih vrtcev, ki izvajajo javno veljavne programe, tudi katoliških. Predlagali so ohranitev možnosti koncesij in sofinanciranje vseh obstoječih vrtcev. Ko gre za cerkve, samostane, kapele ali kot rečemo sakralno kulturno dediščino škofje pričakujejo podporo države, med drugim tudi z oprostitvijo davka na dodano vrednost pri obnovah. Zaradi pomanjkanja sredstev in previsokih obnovitvenih stroškov mnoge kulturne znamenitosti danes propadajo. Tu je še zakon o evtanaziji ali kot so zapisali predlagatelji zakon o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja. Škofje so proti uzakonitvi pomoči pri samomoru, saj zakon ogroža temeljno

človekovo pravico do življenja in odpira številna moralna in etična vprašanja. Zato Cerkev poziva k zavrnitvi zakonskega predloga. Govorili so tudi o pokopu žrtev medvojne in povojne nasilja. Škofje so opozorili na pomen dostojnega pokopa vseh žrtev nasilja, tudi komunistične revolucije. Brez tega nujnega koraka ni narodne sprave. To bo tudi priznanje, da so vse žrtve del narodovega spomina, brez krivične oznake izdajalcev in kolaborantov. Za posmrtno ostanke, izkopane iz grobišča pod Macesnovo gorico, vidijo škofje kot najprimernejši kraj pokopališče na ljubljanskih Žalah. Izražajo tudi pripravljenost za nadaljevanje dialoga ter pričakujejo, da bo država odgovorno in spoštljivo pristopila k reševanju odprtih vprašanj, ki zadevajo versko svobodo, vzgojo in izobraževanje ter varovanje kulturne dediščine. Z vladne strani ni bilo odzivov ali oprijemljivih izjav za javnost.

V SPOŠTLJIV SPOMIN

V Šentjoštu so se zadnjo nedeljo v juniju spomnili žrtev vojne in revolucije. Gre za kraj, ki je po besedah pokojnega Justina Stanovnika pojem upora proti partizanskemu nasilju in oltar številnih žrtev tega nasilja. Začeli so s sveto mašo, ki jo je pri Kapeli mučencev daroval ljubljanski nadškof Stanislav Zore. V pridigi je spomnil, da je v temeljih te kapele tudi 136 šentjoških fantov in mož, ki so bili krivično in zločinsko pomorjeni. Večina še danes nima dostojnega groba in javnega spomina. Sledila je akademije s slavnostnim govornikom Lojzetom Peterletom, predsednikom osamosvojitvene

vlade. V začetku nagovora je združil vrsto obletnic: 30-letnico kapele mučencev, osemdeset let konca druge svetovne vojne in začetek petintridesetega leta samostojne in demokratične Republike Slovenije. Kot je dejal, je vse to tesno povezano in dodal: »Vse troje pa je povezano tudi s poudarkom, ki ga je nadškof Zore izrazil pred menoj, ko je rekel, da je treba očistiti zgodovinski spomin. Mi ne moremo iti naprej z miti, z zgodovinskimi zamegljevanji v interesu politike ...« Za primer je dal Šentjošt, kjer so se poboji začeli v duhu revolucionarne prakse. Mit o izdajalcih in osvoboditeljih tukaj ne deluje, je dejal, in nadaljeval: »Tisti, ki so jih revolucionarji pobijali ponoči ali kadarkoli, niso bili izdajalci. Nihče jih ni identificiral za izdajalce, pač pa so bili določeni za žrtve na političen način. Tisti, ki so jih morili, pa niso bili osvoboditelji, kajti osvoboditelji ne morijo ampak delajo kaj drugega ...« Ob mitu o izdajalcih in osvoboditeljih je opozoril še na veliko razliko med revolucionarnim projektom Partije in osamosvojitvenim projektom slovenske pomladi. V prvem je šlo za projekt prevzema oblasti v pogojih vojne, v drugem pa projekt osamosvojitve Slovenije za vse. Prvi je bil narejen brez plebiscita, v samostojnost pa smo šli s plebiscitom. Tako smo šli po Peterletovih besedah tudi v Evropsko zvezo in Nato. Tako imenovani osvoboditelji niso delali za samostojno Slovenijo, delali so za sovjetizacijo Slovenije in Jugoslavije. Opozoril je na nujnost razlikovanja enega in drugega, ter povabil k preseganju delitev, ki ima za cilj skupno dobro in sproščeno sožitje za vse.

DRUGI FORUM ZA MIR

Sredi junija je v Kopru že drugič potekal Forum za dialog in mir. Pripravili sta ga Slovenska škofovska konferenca in škofija Koper, v ospredju pa so bile skupne vrednote življenja za mir. Na njem so sodelovali visoki predstavniki katoličanov, evangeličanov, pravoslavnikov, muslimanov in judov iz držav Balkana. Zbrane so poleg gostiteljev škofa Andreja Sajeta in škofa Petra Štumpfa med drugim nagovorili beograjski nadškof kardinal Ladislav Nemet, administrator zagrebško-ljubljanske metropolije vladika Kirilo Bojović, škof Evangeličanske cerkve v Novem Sadu Jaroslav Javornik, sarajevski mufti Nedžad Grabus, predsednica Slovenije Nataša Pirc Musar in njen predhodnik Borut Pahor. Udeleženci drugega Forumu za mir so sprejeli izjavo o skupnih vrednotah življenja za mir. Te v

vseh omenjenih verstvih temeljijo na dediščini svetopisemskega očaka Abrahama in so jim skupne. Med temi je odnos do človeške narave, do življenja od spočetja do naravne smrti ter do družine kot trajne skupnosti moža, žene in otrok. Vse to razumejo kot naravno danost, kot zastonski dar Stvarnika, za katerega je odgovoren vsak posameznik, tako v zasebnem kot v javnem življenju. Udeleženci foruma v izjavi podpirajo duhovne, intelektualne, zakonodajne in druge pobude, ki ščitijo in krepijo vrednote življenja. Pri tem jih je vodila zavest nujnosti spoštovanja in sodelovanja med pripadniki različnih verskih izročil. Zavedajo se, da so kot verski voditelji prvi poklicani k preseganju političnih in drugih delitev, ki jih občutimo prebivalci Balkana, obenem pa morajo ohranjati stik z našo vsakdanjostjo.

BOMO IZSTOPILI IZ ZVEZE NATO?

Vse države članice zaveznitva NATO, tudi Slovenija, so se na vrhu v Haagu na Nizozemskem v skupni izjavi zavezale, da bodo v desetih letih zvišale izdatke za obrambo na pet odstotkov BDP. Temu je pritrdil tudi predsednik slovenske vlade Robert Golob. V Haag je šel z izhodišči, ki so jih na seji vlade potrdile vse tri koalicijske stranke. A v Levici in stranki SD so pozneje izjavili, da se o tem niso pogovarjali, saj tako visokim izdatkom odločno nasprotujejo. Gradivo za vladno sejo je pokazalo, da to ne drži. Golob je pozneje razlagal, da taki sklepi ali deklaracije, kot so jo sprejeli v Haagu, niso pravno zares zavezujoči, in da za Slovenijo velja, da bo za obrambo namenila tri odstotke BDP. Ker niso prišli skupaj, sta Levica in SD napovedali referendum o izdatkih za obrambo. V največji opozicijski stranki SDS so Golobu predlagali, naj se v vladi poenotijo in mu svetovale, da naj na glasovanje o posvetovalnem referendumu o denarju za vojsko veže tudi zaupnico svoji vladi. Golob je to zavrnil, in ostal brez besed, ko je državni zbor podprl posvetovalni referendum. Njegovo Gibanje Svoboda je vztrajalo, da je referendum nepotreben, ko pa je bil izglasovan, je Golob napovedal referendum o članstvu Slovenije v Natu. V Levici in SD, kjer še vedno živi duh jugo komunizma, bi izstop podprli. Po vseh zapletih se je oglasila predsednica Nataša Pirc Musar. Kot je dejala, si ob napovedanih obrambnih referendumih želi, da si Slovenija ne dela sramote v mednarodni skupnosti, politika pa naj se pogovori in naj pri tako pomembnih

temah ne bo na različnih bregovih. Predsednik SDS Janez Janša pa je dejal, da referendum o članstvu Slovenije v Natu ni smiseln, saj koalicija nima dovolj glasov za izstop iz zaveznitva. Za preklic te mednarodne pogodbe je treba v državnem zboru zbrati dvotretjinsko večino, je spomnil.

BENCINSKA VOJNA NA PLEČIH LJUDI

Vlada je sredi junija začasno spremenila uredbo o cenah pogonskih goriv. Do takrat so cene, ki se spreminjajo na dva tedna, veljale le za črpalke oziroma bencinske servise izven avtocest. Po novi uredbi, ki naj bi trajala pol leta, so morali tudi na avtocestah znižati ceno, zato so se pri Petrolu, največjem naftnem trgovcu, odločili za protest, saj jim je država s tem zmanjšala dobiček. Petrol je ustavil vlaganja v obnovo, zamrznil sponzorska sredstva športnim organizacijam in napovedal zaprtje nekaterih manj donosnih črpalk. Tik pred dnevom državnosti so zaprli črpalke na Petrini pri Kostelu, Črnem Vrhu nad Idrijo, v Solčavi in Podkorenu. Zanimivo, da je črpalka v Črnem Vrhu nekaj tednov pred tem dobila priznanje za najboljši bencinski servis v svoji kategoriji. Vladna stran očita Petrolu, da so prebivalci najbolj odmaknjenih krajev v državi zaradi njihovega pohlepa po dobičku ostali brez osnovne oskrbe z gorivom. Petrol je odgovoril, da se marže trgovcev ne spreminjajo že več let, država pa je pod Golobovo vlado povišala dajatve v državno blagajno za skoraj polovico. Čeprav so se srečali, niso našli rešitve zapleta. Vsaka stran vztraja pri svojem in želi nasprotni do-

kazati, da je močnejša. Medtem so bili prebivalci omenjenih krajev brez oskrbe z gorivom in drugimi potrebščinami, saj so črpalke hkrati tudi trgovine, kjer lahko dobiš marsikaj. Vlada, ki je bila zmožna čez noč ukiniti dan spomina na žrtve komunističnega nasilja, zamenjati številne vodilne ljudi v državnih ustanovah in še marsikaj, uredbe ne želi spremeniti. Petrol pa kot gospodarska družba vztraja pri svojem, dokler jim vlada ne bo omogočila vzdržnega poslovanja. Prizadeti pa opozarjajo, da vsaka ponudba, ki se v kraju zapre, siromaši skupnost. »Na vladi je, da nekaj naredi za podeželje in ustavi to serijsko zapiranje pošt, trgovin, servisov,« je dejal predsednik krajevnih skupnosti Črni Vrh Gregor Rupnik. Na panojih na Petrolovih črpalkah je medtem zapisano, koliko kdo dobi od enega litra goriva: sedem odstotkov prejme Petrol, 60 odstotkov so dajatve državi, 33 odstotkov pa je nabavna vrednost bencina.

DOBRODOŠLI DOMA 2025

Vsakoletno srečanje Slovencev iz domovine, zamejstva, zdomstva in izseljenstva je letos potekalo več tednov. V Novi Gorici – evropski prestolnici kulture – se je med 13. junijem in 3. julijem zvrstilo lepo število prireditev, od poslovne konference in posvetov do razstav, filmov, koncertov in ponudbe slovenske hrane. Osrednja prireditev se je odvijala v nedeljo, 22. junija. Uvod vanjo je bilo romanje na Sveto goro, kjer je maševal škof Anton Jamnik, pri Škofovski konferenci odgovoren za rojake po svetu. Maša, pri kateri so sodelovali tudi nekateri izseljenski duhovniki, je bila namenjena vsem Slo-

vencem, ki živijo zunaj meja domovine in iz dneva v dan ohranjajo jezik, vero in pripadnost slovenskemu narodu. Popoldne se je druženje nadaljevalo na Bevkovem trgu v Novi Gorici. Po oce- ni organizatorjev se je zbralo dva tisoč rojakov iz sedemnajstih držav. Zbrane je med drugim nagovoril minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon. Kot je dejal, Slovenija podpira rojake v zamejstvu in po svetu, vendar ti večino uspehov in dobrih praks na različnih področjih ustvarijo sami ter sami rešujejo izzive. Zato glavno vlogo urada vidi v povezovanju in izmenjavi duhovnega bogastva. Na odru so se vrstili nastopajoči iz Argentine, Avstrije, Bosne in Hercegovine, Italije, Srbije, Velike Britanije, ZDA in Švedske ter številni domači izvajalci. Zvečer je sledila zabava v duhu slovenske veselice z Ansamblom Saša Avsenika. V sklop prireditev Dobrodošli doma so letos vključili tudi srečanje radijskih ustvarjalcev. Potekalo je v organizaciji Radia Koper v prostorih RTV v Novi Gorici. Na tem druženju radijskih voditeljev z vse-

ga sveta je sodeloval tudi Andrej Šuber iz Sydneyja, z radia Voice of Slovenian Australians – Glas Slovencev v Avstraliji, ki je zaživel tudi s pomočjo urada.

SLOVENIJA, TUKAJ SEM

V Slovenski filharmoniji je sredi maja potekala slavnostna akademija Slovenija, tukaj sem!. V vabilu na prireditev, ki sta jo pripravila Izseljensko društvo Slovenija v svetu in Glasbena matica ob podpori vladnega urada za Slovence po svetu, je pisalo, da gre za poklon tako našim prednikom, ki so za ceno svojih življenj branili dom, kot tudi vsem, ki so danes tukaj in trdno stojijo na slovenskih tleh. Na akademiji ob 80-letnici povojnega begunstva z naslovom »Slovenija, tukaj sem! – 80 let zvestobe in ustvarjalnosti« so zazvene le melodije, ki so generacije Slovencev spremljale v tujini, in verzi, ki so nastajali v hrepenenju po domovini: od bolečine ob vetrinjski izdaji do spominjanja očetnjave in spoznanja, da je dom v besedi, pesmi, veri.

Slovenian Mission Adelaide

47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007
Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007

Na tretjo nedeljo meseca maja, ko po cerkvah prepevamo in molimo v čast majniški Kraljici, je vsako leto v Adelaidi **marijanska procesija**, letos že 76. po vrsti. Tako kot lani, je tudi letos potekala od Victoria Parka do trga Victoria Square v središču mesta, nedaleč od stolnice. In tako kot vsa leta, smo se je udeležili tudi predstavniki našega misijona z banderom Marije Pomagaj. Procesijo je vodil adelaidski nadškof. Naše zastopstvo ni bilo ravno veliko, saj procesija pomeni skoraj dva kilometra hoje (in morda dva kilometra še nazaj k avtomobilu). Hvala Johnu Macsaiju, ki je nosil bandero, in hvala vsem, ki ste se procesije udeležili.

»Povelikonočne« praznike smo letos v Adelaidi praznovali vse: vnebohod, binkošti, Sveto Trojico, telovo in Srce Jezusovo. **Praznik slovenske državnosti** smo praznovali 29. junija,

veleposlanik Republike Slovenije g. Marko Ham pa je letos sprejem za tuje diplomate priredil v Adelaidi. »Ad hoc« zbor Slovenskega kluba pod vodstvom častnega konzula Jadra na Vatovca je zapel slovensko in avstralsko himno, sodelovali pa so tudi otroci v narodnih nošah. Na spodnji fotografiji so John Macsai, poslanka južnoavstralskega parlamenta Jing Lee, veleposlanik Marko Ham ter otroci Abigail, William, Skye, Gabrielle in Sophia.

Osemindvajsetega junija nas je nadškof Patrick povabil na **svetoletno romanje v svetoletno cerkev v Sevenhill**, dve uri severno od Adelaide. Udeležilo se ga je tudi preko dvajset članov naše

skupnosti. Potovali smo z dvema avtobusoma in s privatnim vozilom. Hvala Sonji Dodič Zabolocki in Rosemary Polkar, ki sta romanje organizirali.

Na praznik svetih apostolov Petra in Pavla praznujemo mnogi duhovniki **obletnice svojega mašniškega posvečenja**, ki so v Sloveniji tradicionalno na ta praznik. Tako sem letos praznoval **35. obletnico** oz. »koralno mašo«. To sem omenil v začetku maše, po maši pa je bilo v dvoranci pravo praznovanje. Hvala vsem, ki ste se tega mojega jubileja spomnili! Fotografiji, ki sledita sta: prva po maši v cerkvi (manjkajo tisti, ki so hiteli pripravljat dvoranco), na drugi pa je »obredno« rezanja torte. To je moje zadnje pisanje za *Misli* iz Slovenskega misijona v Adelaidi. Kot večinoma že veste, so se naši predstojniki odločili, da bosta odslej v Avstraliji de-

lovala samo dva slovenska duhovnika. Konec julija odhajam v naš samostan in našo slovensko narodno romarsko središče, k Mariji Pomagaj na Brezje na Gorenjsko.

Hvala vam za vse, kar sem v teh skoraj dvanajstih letih doživel in preživel med vami in z vami, še posebej z rojaki v Adelaidi in Melbourneu, pa tudi v Sydneyju in drugod po Avstraliji. Hvala vam za vašo molitveno podporo, za katero se še naprej priporočam in vam obljubljam tudi svojo. Hvala vam za vašo dobroto in naklonjenost in za vaše prijateljstvo, ki bo gotovo trajalo. In ko pridete v svojo rodno domovino in boste poromali na Brezje, se bomo videli tam.

Slovenski misijon v Adelaidi bo oskrboval slovenski duhovnik iz Melbournea.

NAŠI POKOJNI

ANICA RANT, roj. ŽAGAR, se je rodila 26. julija 1935 v Prezidu na Hrvaškem, k Bogu pa je odšla 7. maja 2025 iz bolnišnice Flinders Hospital v Adelaidi.

O njenem življenju naj spregovori njena najstarejša hčerka Helena, ki živi v njenem rodnem Prezidu. Mamo je obiskala lani, ko so skupaj preživel lepe dneve. Pogreba se je udeležila s pogrebnim govorom, ki je bil udeležencem pogreba posredovan na začetku pogrebne maše. Tako je v slovenskem prevodu zapisala:

»Danes smo zbrani, da bi praznovali dolgo in lepo življenje naše drage mame Anice, ki je vse, kar je imela, dala svoji družini, svojemu poklicnemu delu in veri.

Rodila se je toplega poletnega dne, 26. julija 1935, na god svete Ane, zavetnice mater, v majhni hrvaški vasi Prezid. Bila je druga od sedmih otrok.

Ni odraščala v materialnem obilju, a ji nikoli ni manjkalo hrane in ljubezni, še posebej očetove, kot se je pogosto z veseljem rada spominjala. Ta globoki studenec ljubezni je ostal z mamο vse življenje. Njen največji dar je bila neverjetna sposobnost ljubezni. Ob njej se je vsak človek čutil posebnega, cenjenega in da ji je globoko mar zanj.

Kot otrok je bila pogumna, delavna, trmasta, radovedna in pustolovska. Pri komaj enajstih letih je zapustila domači kraj in se preselila v mesto – drzen korak, ki je oblikoval njen značaj in sprožil prijateljstva, ki jih je cenila vse življenje.

Leta 1954 je diplomirala na Medicinski fakulteti na Reki na Hrvaškem in postala diplomirana medicinska sestra.

Svojo kariero je začela kot patronažna sestra v Šmarju, majhni vasi blizu Kopra v Sloveniji, kjer se je skupnosti hitro priljubila in so se je še dolgo spominjali po njeni prijaznosti in ljubezni do učenja.

Leta 1957 je začela drzno novo poglavje: 28-dnevno potovanje z ladjo v Avstralijo. Po prihodu v Adelaido je spoznala Petra, ki jo je potrpežljivo čakal, da je v angleščini ponovno zaključila študij zdravstvene nege, vključno s kvalifikacijo za babico, in leta 1960 sta se poročila. Kupila sta hišo v Reynelli in si ustvarila družino, v kateri sta vzgojila štiri otroke: Heleno, Martino, Simona in Louiso.

Čeprav se je mama rodila na Hrvaškem, je ljubeče sprejela atovo slovensko dediščino in skupaj sta se odločila, da nas bosta vzgajala v slovenščini. Zanju je to pomenilo več kot le komunikacijo – bilo je spoštovanje kulture in negovanje močnega občutka identitete. Nikoli ni izgubila stika s hrvaškimi prijatelji in je bila hvaležna, da je lahko vse življenje obiskovala svoj domači kraj in družino. Mama je imela izjemen dar, da je našo hišo spremenila v najvarnejši in najtoplejši kraj na svetu. Ne glede na izzive, s katerimi smo se soočali zunaj, je vrnitev domov pomenila korak v območje ljubezni, udobja in sprejemanja. Njena skrb se je raztezala daleč preko meja naše družine. Imela je šesti čut za to, kdaj nekdo potrebuje prijaznost – in to je dajala svobodno, nikoli ni iskala priznanja.

Sredi svojih tridesetih let, potem ko je sama potrebovala pomoč kiropraktike, je mama dobila navdih za študij kiropraktike in osteopatije. Študij je dokončala z odločnostjo, sčasoma doktorirala in odprla svojo ordinacijo. Njena radovednost ni nikoli usahnila – kasneje je študirala homeopatijo in iridologijo. Vedno si je prizadevala ponuditi celostno obliko zdravljenja. Tudi v poznejših letih je še naprej delila nasvete in podporo, nikoli ni zavrnila nikogar, ki je bil v stiski.

Njena vera je bila kot tihi tok, ki je tekel skozi njeno življenje. Nikoli glasna ali bahava, ampak močna in zanesljiva. Verjela je v molitev, prijaznost in ponižnost. Njeno delo, starševstvo (celo njen kasnejši študij) so bili utemeljeni v tej veri. Verjamem, da je njena moč izvirala iz tega globokega studenca vere in da ji je prav to omogočilo, da je tako popolnoma ljubila, tudi ko je bilo življenje težko.

Hvala ti, mama – ker nisi bila le naša mama, ampak tudi naša učiteljica. Hvala, ker si nam pokazala, kako je ljubezen videti v praksi. Čeprav te ni več ob nas, nas tvoja ljubezen še vedno obdaja. Živiš naprej v svojih otrocih, vnukih in pravnukih. Vtkana si v tkivo naših življenj in vedno te bomo nosili s seboj.»

To dobroto in ljubezen smo lahko okušali vsi, ki smo jo srečevali. Obiskoval sem jo v domu za starejše in vedno se je iskreno razveselila mojega obiska in obhajila, ki sem ji ga prinesel. Bil sem presenečen, ko me je hčerka obvestila, da je v bolnišnici in da njeno stanje ni dobro. Sodelovala je z molitvijo in vesela prejela zakramente za bolne – kmalu zatem je odšla k Bogu.

Pogrebno mašo smo obhajali 20. maja v cerkvi Marije Pomagaj v Morpett Valeju in jo potem pospremili na tamkajšnje pokopališče ob cerkvi, kjer že počiva njen mož Peter.

Sožalje hčerkam Heleni na Hrvaškem, Martini in Louisi, sinu Simonu, ter njenim vnukom in pravnukom. Naj mama Anica počiva v miru!

DANILO KRESEVIČ se je rodil 8. aprila 1935 v Račicah pri Podgradu, jugozahodno od Ilirske Bistrice. Umrli je v domu za starejše v Adelaidi, 13. maja 2025. Bil je eden od devetih otrok Antona in Jožefe Kresevič in je zadnji odšel v večnost.

Doma so bili kmetje in imeli v vasi trgovino, a se je Danilo, ko je bil star 17 let, šel učiti za mizarja. Videl je, da bo življenje doma težko, zato je devetnajstleten odšel čez mejo in oktobra 1954 prišel v Avstralijo. Najprej je delal na tobačnih poljih v Queenslandu,

nato je odšel v Melbourne, kjer se je preživljal z igranjem, kmalu pa sta z bratrancem Danilom Dodičem prišla v Adelaido. Tu se je kmalu zaposlil v tovarni pohištva *Marshall Furniture*, kjer je delal 45 let, največ časa je bil odgovoren za proizvodnjo (production manager). Na svoje delo v tovarni pohištva je bil zelo ponosen. Družina je živela najprej v Clovelly Parku, nato pa v Bellevue Heightsu, dokler se nista po Danilovi upokojitvi z ženo preselila v West Hindmarsh.

Leta 1962 se je poročil z Ivanko oz. Ivo Šajn. Od takrat naprej je bila za Danila vedno na prvem mestu družina. Rodili so se jima štirje otroci: Anthony, Nives, Silvana in Olivia. Imel je dve službi, da je lahko družini nudil kar največ, predvsem da sta z Ivo vse štiri otroke poslala v zasebne šole. Ko so bili njuni otroci majhni, velikokrat ni imel priložnosti, da bi bil z njimi toliko, kot bi bil rad. To je hotel nadomestiti pri vnukih in vnukinjah ko je bil že v pokoju. Z Ivo sta skrbela, da je bila družina vedno povezana, čeprav se je sin Anthony pozneje preselil v Cairns, hčerka Silvana pa v Melbourne.

Danilo je bil aktiven tudi v slovenski skupnosti. P. Bazilij ga je prosil, naj poskrbi za slovenske rojake, ki so prihajali v Adelaido, in jim pomaga najti stanovanje in službo. Na pobudo p. Bazilija je pričel organizirati plese in druženja, iz česar se je rodil slovenski klub, katerega prvi predsednik je bil. Predsednik je postal spet leta 2009.

Po upokojitvi sta z Ivo pomagala pri *Meals on Wheels* v Hindmarshu. Danilo je bil šofer, ki je razvažal hrano. Od srede devetdesetih pa je bil tudi *Justice of the Peace* in tudi tako pomagal drugim,

največ rojakom iz slovenske skupnosti. Danilo je bil glasbenik, saj je že doma igral pri različnih skupinah in ansamblih. Z igranjem na klavirsko harmoniko in na bobne je nadaljeval v Avstraliji. Vsekakor pa je rad prepeval in njegov žametni bariton je vedno izstopal. Dokler mu je sluh dopuščal, je s svojim petjem bogatil bogoslužje v naši slovenski cerkvi in sodeloval v zboru slovenskega kluba.

Z ženo Ivo sta bila vedno zelo zvesta veri in Cerkvi. In ko so se slovenski rojaki v začetku osemdesetih odločili, da sezidajo svojo cerkev, je bil Danilo predsednik gradbenega odbora. Vodil je dejavnosti ob zidanju in sam pomagal. Ko sta se z Ivo po letu 2000 preselila v West Hindmarsh, pa je postal še skrbnik cerkve, še posebej, ko več

kot pol meseca ni bilo tu nikogar. Ne samo, da sta bila z Ivo »angela varuha« cerkve, Danilo je uredil, obnovil in popravil vse, kar je bilo pri cerkvi ali hiši treba popraviti.

Z Ivo sta v West Hindmarshu živela mirno življenje. Velikokrat sta me povabila k sebi na večerjo, ali pa sem se ustavil za par minut, ko sem šel na sprehod. Včasih sta imela v roki še pesmarico, saj sta, recimo ob jaslicah, prepevala in molila. Tako nenaden odhod njegove ljube Ive januarja 2017 ga je zlomil. In zdi se mi, da je takrat pričel umirati tudi sam. Kljub skrbi hčerk, največ Nives in Olivie, ki živita v Adelaidi, ni mogel več živeti doma, zato je zadnjih nekaj let preživel v domu za starejše.

V domu sem ga obiskoval. Včasih je lahko prejel obhajilo, včasih pa tudi ne. Ko mi je Nives rekla, da ima samo še nekaj dni ali tednov življenja, sem ga šel obiskat. Našel sem ga v dnevnem prostoru in prejel je odvezo, maziljenje ter obhajilo. Težko je govoril, včasih nisem vedel, ali govori angleško ali slovensko, kaj šele, kaj mi je hotel povedati. A ko sem se poslavljaj, je dvignil glavo in mi zaželel: »Pa lepo se imejte!«

Na Danilovo podobico ob pogrebu so domači dali sliko sv. Jožefa. V govoru je hčerka Olivia razložila zakaj:

sv. Jožef je zavetnik očetov, mizarjev oz. tesarjev in migrantov.

Na praznik fatimske Matere Božje, 13. maja 2025, je Danilo odšel v večnost. Pogrebna maša zanj je bila v naši cerkvi 23. maja, po maši pa smo ga položili k počitku v grob na pokopališču Cheltenham, kjer že počiva njegova žena Iva. Sožalje hčerkam Nives, Silvani in Oliviji ter sinu Anthoniju z družinami, vnukom in vnukinjam Matthew, Ryan, Noah, Lucas, Sarah, Sasha in Louis. Ate Danilo, počivajte v miru!

p. David Šrumpf

Prosimo Vas, da pri pošiljanju pisem za revijo Misli upoštevate številko novega poštne predala, ki je PO BOX 3200. Naslov in drugo ostaja kot prej:

Misli
PO BOX 3200
KEW VIC 3101

Hvala za razumevanje.

VAŠI DAROVI

BERNARDOV SKLAD: 200 \$: Alma Čuček. **110 \$:** Karolina Čebokli. **40 \$:** Frank Rozman, Virgilij Ferfolya, Alma Stefanič, Ema Simčič, Jože in Marta Gjerek. **30 \$:** Anton Penko. **25 \$:** Jožefa Jakša, Rozina Horvat, Majda Muzlai. **20 \$:** Marijan Saksida, Stanko in Mary Prosenak. **15 \$:** Stojan in Kamica Žele, Slava Žele. **10 \$:** Nevenka Klark.

ZA P. PEDRA OPEKO: 1000 \$: N/N ACT.

POLOVINKE

Katarina Mahnič

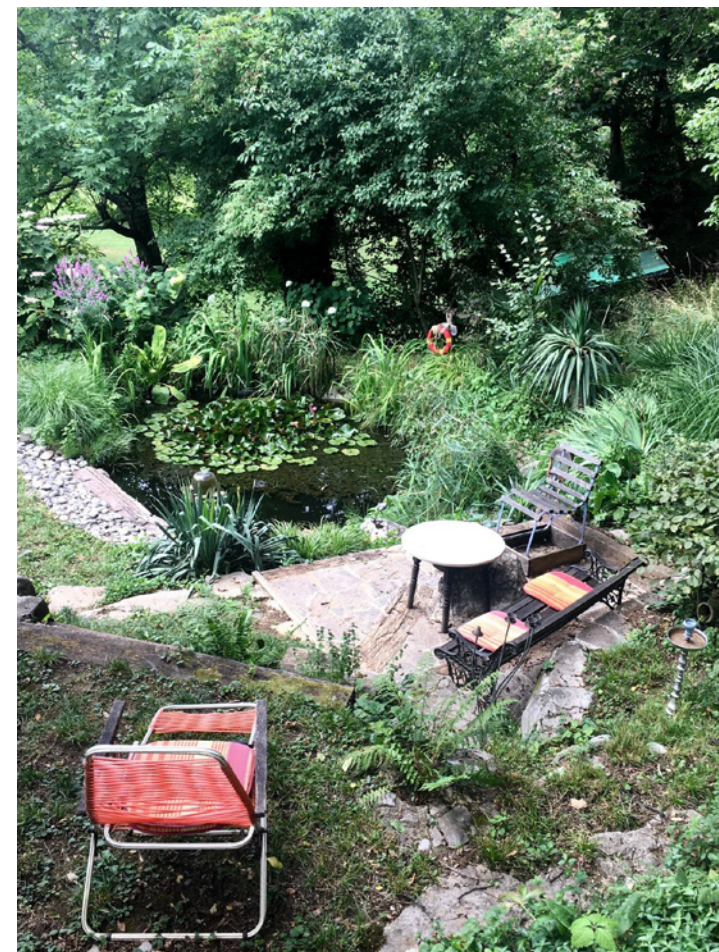
Soočenje z domačim vrtom (32)

Zdi se mi, da imamo z leti vse manj časa in vse več skrbi. Ker vedno več vemo, je življenje vedno bolj zapleteno. Tudi če je vse v redu in smo sami zdravi, nas pa skrbi za druge, ki nimajo te sreče. Zaskrbljenost je ena največjih »novitet« mojih »starejših« let. Ne vem, od kod se je vzelo to občutje, saj ga prej nisem poznala; precej lagodno in neustrašno sem plula skozi življenje, ne da bi se zavedala, da sem pogosto pravzaprav izzivala usodo. Zdaj ne občutim več tiste potepuške svobode, ki mi jo je dajala nevedna sproščenost mladosti, nasprotno: vse prevečkrat se mi zdi, da je dan dnevu enak, jaz pa tej monotonosti ne znam uiti. Kot bi bila z verigo priklenjena na raznovrstne dolžnosti, ki sem si jih sama nakopala in me vanje nihče ne sili. Ja, tudi kompliciranje je lastnost, ki so mi jo prinesla leta. Vse moram podrobno načrtovati, zelo malo stvarjem pustim, da se preprosto zgodijo. Najbolj pa me jezi, da lepoto današnjega dne kar naprej mažem in ogrožam s tuhtanjem o tem, kaj hudega vse lahko prinese prihodnost. Predvsem mojim ljubim. Kar je trapasto, saj se ponavadi nobeden od mojih strahov zares ne uresniči. Vsaj ne tako, kot sem si zamišljala. Se pa zgodi kaj popolnoma drugače groznega. Trenutno je moja zaskrbljenost posvečena najinemu psu Dingu, ki je junija dopolnil 13 let, kar je za velikega kužka že kar lepa starost.

Njemu, zvestemu tovarišu, ki naju je spremljal na vseh poteh, je podrejeno to prevroče poletje. In ker starčki (tudi človeški) vročine ne prenašajo najbolje, dolgih voženj in tujih krajev pa tudi ne – pa kakorkoli je bil včasih nor nanje – večinoma ostajamo doma. Ni nam hudega, saj imamo v bližini Kolpo, najčistejšo in najtoplejšo slovensko reko, tako da si praktično vsak dan, ko sonce nažiga, privoščimo kratke »toplice«. Drugače dneve preživljamo na našem semiškem vrtu.

Danes bom pisala samo o vrtu, si rečem. Toliko stvari se dogaja na njem; če si le vzameš čas zanj, znaš odpreti oči in ušesa, postane svet v malem; nič slabši, kot če bi se klatila na primer po Japonski, le brez gneče in hrupa. To me je obšlo spomladi, ko sem po nevihtnem dnevu na pokošeni trati zagledala poskakovati pet puhastih piščančkov. No, niso bili piščančki, ampak majcene siničke, ki jim je očitno neurje uničilo gnezdo. Ker vem, da je treba, preden pomagaš ptičkom goličkom, najprej preveriti, ali sta morda starša v bližini, sem se prihulila in čakala. Kmalu je priletela sinica in nahranila prvega otročka; spet in spet se je vračala pitat druge. Okoli drevesa šmarne hrušice je ostalo nekaj visoke trave in plevela in tja je pod noč odgnala svoj zarod. Z veliko radovednostjo in strahom, da jih ni ponoči odkrila sosedova mačka, sem zjutraj previdno pogledala okoli drevesa. Ne duha ne sluha o družinici. Vesela sem bila, da letos nisem pretirano »pridna« s pletjem in je tako ostalo veliko skritih koticov za raznorazne živali. Čez kakšnih deset dni sva z Branetom pila kavo na terasi ob ribniku. Na košati vrtnici, ki raste v bližini šmarne hrušice, je sinica nabirala uši, ki jih še nisem imela časa ročno obrati, kar ponavadi počnem namesto škropljenja. Na vejah drevesa so čakale male siničke in mama jim je pridno polnila kljunčke z ušmi. »Glej, kako je prav, da nisem hitela z obiranjem!« sem navdušeno vzkliknila. Kako zna narava sama poskrbeti, da je vse prav, kako zna uravnotežiti stvari tudi na gojenem vrtu, če imaš le potrpljenje (ali naval lenobe), da je ne prehitevaš in je pretirano ne omejuješ.

Kot naročeno mi je ravno v teh dneh »službeno«, za oceno na Radiu Slovenija, prišla pod roke knjiga esejev o divjini in kulturi **Soočenje z naravo** izpod peresa Iztoka Geisterja, slovenskega pesnika, pisatelja, esejista in zagovornika ter pozornega opazovalca in kritičnega popisovalca narave. Kot pravi pisatelj v epilogu, knjiga noče učiti, kako spremeniti ali celo izboljšati svet, ampak gre le zato, da poskušamo odkriti doslej zakrito možnost sobivanja z rastlinskim in živalskim

svetom. Da poskušamo sestopiti s prestola, na katerem smo samopašno umeščeni v središče sveta. V njej se dotakne številnih zanimivih in perečih tem, kot so intima domačega vrta, zaraščanje v kulturni krajini, plenilsko razmerje (tudi človek je do neke mere plenilec), bitka z naravo, popolnost živih bitij in protislovja varstva narave, saj še danes dojemamo naravo in procese v njej zgolj s

stališča lastnega položaja, tudi koristi – nihče se ne sprašuje, ali si divje rastline in živali sploh želijo oziroma ali sploh potrebujejo skrbništvo, kakor ga živim bitjem vsiljuje varstvo narave. Morda je za širok bralski krog najprikladnejši in tudi po praktični plati najzanimivejši esej Vrtna intima, pri katerem bo užival vsak, ki ima doma nekaj vrta. Vsaj na tistem koščku narave, ki ga (četudi samo na papirju) posedujemo, si lahko ljudje ustvarimo svoj delček raja. Tega pa si vsak predstavlja drugače. Sodobne novozgrajene hiše spremljajo po Geisterjevo »takojšnji vrtovi«, ki so zasnovani tako, da je na njih čimmanj dela; tam ni spontano rastočih rastlin, namesto zelenjavnega vrtička je visoka greda, dreves ni ali pa so iznakažena. Takšen vrt je bolj dodatna soba kot sonaravno prebivališče. In potem so tu vrtovi, z opisom katerih sem se lahko poistovetila in mi je zaigralo srce, saj sem do mojega vrta, vzdrževanega v divje urejenem slogu, vedno bolj popustljiva. Ne da bi se kdaj zares zavedala, da je tako najbolj prav. Piše Geister:

»Nasprotje takšnemu do podrobnosti urejenemu vrtu, recimo mu čistunski, pa je s spontanim rastjem prežet vrt. Z vidika kulturne presoje mu recimo divji, z vidika zatiralske skrbi sproščeni vrt. Tudi tu gole prsti v vegetacijskem obdobju skorajda ne vidimo, pa ne zaradi nadomestkov, temveč zaradi nebrzdane pokrivnosti rastlin. Trata je, vsaj na obrobju, če ne kar v celoti, polna travniških rastlin in je selektivno košena šele po cvetenju. Grmovje in drevje rasteta sproščeno. Plevel na takšnem vrtu ni nadloga in tudi ne psovka, saj igra pomembno vlogo: ščiti tla pred soncem, ohranja vlago, privablja žuželke ali pa jih odvrča, v obeh primerih v dobro gojenih rastlin. Ospelo cvetje in listje ob deževnikovi pomoči gnojita tla. Ob obdelovanju in negovanju vrta je vedno dobro poskrbeti tudi za sproščanje vrta.«

To soočenje z naravo je pravzaprav dvojno, je tudi soočenje s svojo naravo, s samim seboj. Sedeti pri miru in opazovati, kaj se bo zgodilo v domačem ribniku

je svojevrstna meditacija, poglobljenost v trenutek in vase. Sploh letos, ko zaradi vročine naše vodno telo po zanimivosti poseka vsak televizijski ali kino program. Naša mlaka je kot Centralni park sredi New Yorka; daleč naokrog ni nobene vode, pa se vanjo kot na Noetovo barko zatečejo bitja od blizu in daleč. Že zjutraj je široka skala, ki ji pravimo »plaža«, polna raznovrstnih ptičev. Potrpežljivo čakajo, da pridejo na vrsto za pitje in kopanje. Potem na vejah otresajo mokra krilca in veselo žvrgolijo. Zadnjič se je njihovo ubrano muziciranje nenadoma sprevrglo v histerično vreščanje; nad ribnikom je zakrožila in tudi pristala velika kanja, ptica roparica. A tokrat se je tudi ona prišla samo odžejat, brez zlih namenov. Kadar očarana prisluhnem ptičem, se opomnim, da moram biti tako navdušena tudi takrat, ko se požrešno lotijo zrelega sadja ali drugih plodov. Dvojna merila znamo imeti ljudje: poslušali bi ptičje petje, pridelka pa si ne bi delili z njimi. (V Avstraliji je kakadu ena od živali, s katero najbolj pritegnejo turiste, obenem pa jih, ko je žito zrelo, na podeželju postrelijo po cele jate, da jim ne bi uničili pridelka. Tega seveda turisti ne vidijo.) Uživali bi v gostem hladu drevesnih krošenj, odveč pa nam je jeseni grabiti odpadlo listje. Tako odveč, da nekateri drevo raje kar posekajo in namesto njega za senco postavijo grd nadstrešek.

Ko pritisne sonce, površina ribnika zabrenči od čebel in divjih os, ki si na listih lokvanjev tešijo žejo. Sončne ure so tudi čas kače belouške (mislim, da imamo več kot eno), ki prav tako ljubi vodo. Po gladini drsi elegantno, glavo drži iz vode kot periskop. Spoznala pa sem tudi njeno krvoločno plat. Zadnjič je v trenutku zgrabila nič hudega slutečo žabo in jo odvela med trstičje, kjer se je mastila z njo, spet drugič se je bliskovito ovila okrog ene od rib in se z njo splazila na kopno. Celo ptičev ni blizu, kadar po ribniku gospodari belouška. Nikakor se ne da ujeti, da bi jo odpeljala drugam – ko sem za nasvet klicala na številko Kačafona (ja, tudi takšen telefon obstaja), ki sem jo našla na internetu, so mi svetovali, naj lepo sobivamo z njo, saj je takšen pač naravni red. Nisem se ravno strinjala: naravni red bi bil, če bi si kača hrano lovila v divjini, ne pa da se kot v odprtem bifeju »all inclusive« masti z zlatimi ribicami, ki pridno zatirajo komarje. Prijateljica biologinja me je potolažila, da je včasih čisto zdravo, da imajo »udomačene« živali

naravnega sovražnika, saj so pogoji njihovega bivanja zaradi tega bolj podobni naravnim in zato izostrijo svoje čute. In še ena živalca je, imenujem ga nedeljski kopalec, saj se res redko prikaže njegova plavajoča kosmata glavica. Pravo raziskavo sem naredila, kaj naj bi bilo to dlakavo bitje, pa je še najbolj podobno – voluharju. Če je res, potem dela škodo na sosedovem vrtu, k nam pa pride samo na

plavanje in razkazovanje. Kakorkoli že, zaradi njegove ljubkosti bi mu mirne duše odpustila tudi kakšno posušeno rastlino na naši parceli.

Tako se torej izobražujem to poletje. Enajsta šola pod mostom, bi rekel Ivan Cankar, ki je v črtici Moje življenje takole opisal »šolo« na bregu Ljubljanice, pod mostom, čez katerega vodi cesta z Vrhniko v Borovnico, ki je bila priljubljeno zbirališče vrhniških otrok: »*Mnogokaj sem študiral v svojem življenju, ali toliko bogate in koristne učenosti, kakor jo daje svojim učencem enajsta šola pod mostom, nisem zadobil nikjer in nikoli.*« Preprosti in spontani vrtni doživljaji me vedno znova izzovejo in mi dopovedujejo, da nisem vsemogočna gospodarica, v katere rokah je usoda rastlin in živali, ampak samo eden od členov, zaradi katerih je naš vrt tako enkrat. To vedenje pa mi je prineslo tudi odrešujoče spoznanje, da mi narava ne bo prav nič zamerila (prej obratno) če bom malo manj posegala vanjo, kar zna biti – sploh zaradi bližajoče se starosti, bolečin v križu in vsega, kar paše zraven – zelo praktično.

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM
Mobile: 0455 444 912
Sts. CYRIL and METHODIUS
SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO Box 3200, KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

V mesecu avgustu, točneje 11. avgusta, goduje **sv. Klara Asiška**. Papež Benedikt XVI. je na splošni avdienci v dvorani Pavla VI., 15. septembra 2010, o njej povedal:

»Dragi bratje in sestre! Ena tistih svetnic, ki jih imamo najbolj radi, je nedvomno sv. Klara Asiška, ki je živela v 13. stoletju, sodobnica sv. Frančiška Asiškega. Njeno pričevanje nam kaže, koliko Cerkev dolguje pogumnim ženam z močno vero, kakršna je bila ona, ki so bile sposobne dati odločilen zagon za obnovo Cerkve. Kdo je bila torej Klara Asiška? Za odgovor na to vprašanje imamo na voljo zanesljive vire: ne le starodavnih življenjepisov, kakršen je spis Tomaža Čelanskega, ampak tudi Zapisnik kanonizacijskega postopka, ki ga je papež sprožil že nekaj mesecev po Klarini smrti in vsebuje pričevanja tistih, ki so dolgo časa živeli ob njej. Klara se je rodila leta 1193 v aristokratski in bogati družini. Odpovedala se je plemstvu in bogastvu, da bi živela ponižno in v uboštvu ter se oklenila tistega načina življenja, ki ga je ponujal Frančišek Asiški. Čeprav so ji njeni sorodniki že pripravljali poroko, je Klara pri osemnajstih letih s pogumnim dejanjem, ki

sta ji ga navdihnili globoko hrepenenje po hoji za Kristusom in občudovanje Frančiška, zapustila očetno hišo in se samo v spremstvu svoje prijateljice Bone di Guelfuccio na skrivaj pridružila manjšim bratom pri cerkvi Porcijun-

kuli. Bil je večer cvetne nedelje 1211. Med vsesplošno ganjenostjo je bilo opravljeno zelo simbolično dejanje: Frančišek ji je, medtem ko so njegovi tovariši držali v rokah prižgane bakle, ostrigel lase in Klara je oblekla grobo spokorniško obleko. V tem trenutku je postala deviška nevesta Kristusa, ponižnega in ubogega, in se mu je povsem posvetila. Kot Klaro in njene tovarišice je v teku zgodovine brez števila žena prevzela ljubezen do Kristusa, ki v lepoti svoje božanske osebe napolni njihovo srce. In v moči tega mističnega ženitovanjskega klica posvečenih devic se vsa Cerkev pokaže taka, kakršna bo na veke: lepa in čista Kristusova nevesta.

V enem od štirih pisem, ki jih je Klara poslala sv. Neži Praški, hčeri češkega kralja, ki je hotela po sledi njenih stopinj, govori o Kristusu, svojem ljubljenem ženinu, z ženitovanjskimi izrazi, ki lahko presenetijo, pa tudi ganejo: 'Ko ljubite njega, ste čisti, ko se ga dotikate, postanete čistejši; ko ga sprejemate, ostanete devica. Kajti njegova sposobnost je večja, njegova plemenitost bolj vzvišena, pogled nanj lepši, njegova ljubezen slajša in vsaka njegova ljubkost bolj očarljiva. Že vas je objel s svojimi rokami, okrasil je vaše prsi z dragimi kamni ... ter vas ovenčal z zlatim vencem, v katerega je vrezano znamenje svetosti' (Prvo pismo). Zlasti na začetku svojega redovnega izkustva je imela Klara v Frančišku ne le učitelja, čigar naukom bi sledila, ampak tudi bratskega prijatelja. Prijateljstvo med tema svetnikoma se kaže kot zelo lep in pomemben vidik. Ko se srečata dve čisti in od iste ljubezni do Boga vžgani duši, iz vzajemnega prijateljstva zajemata nadvse močno spodbudo za hojo

po poti popolnosti. Prijateljstvo je eno najplemenitejših čutenj, ki jih božja milost očisti in preobrazi. Potem ko je nekaj mesecev preživela v drugih meniških skupnostih in se upirala pritiskom svojih sorodnikov, se je Klara s prvimi tovarišicami ustalila pri cerkvi sv. Da-

mijana, kjer so si bratje zgradili majhen samostan. Tam je živela več kot 40 let, vse do smrti, ki jo je doletela leta 1253. Ohranjen imamo opis očividca, nekega flamskega škofa, ki je potoval po Italiji, Jakoba Vitryjskega, ki trdi, da je našel veliko število mož in žena vseh družbenih slojev, ki so 'zapustili vse zaradi Kristusa in pobegnili svetu. Imenujejo se manjši bratje in manjše sestre in jih zelo cenijo gospod papež in kardinali ... Žene ... živijo skupaj v raznih prebivališčih, nedaleč od mest. Ne sprejemajo ničesar, ampak živijo od dela svojih rok. Zelo pa se žalostijo in so vznemirjene, ker jih tako kleriki kot laiki častijo bolj, kot bi hotele' (Pismo oktobra 1216). Jakob iz Vitryja je uvidel značilno potezo frančiškanske duhovnosti, za katero je bila Klara zelo dojemljiva: korenitost uboštva, povezanega s popolnim zaupanjem v božjo Previdnost. Od papeža Gregorja IX., morda pa že od papeža

Inocenca III., je dosegla tako imenovani Privilegium Paupertatis (privilegij uboštva). Na osnovi tega Klara in njene tovarišice pri sv. Damijanu niso mogle imeti v lasti nobene gmotne dobrine. Šlo je za zares izredno izjemo glede na tedaj veljavno kanonsko pravo in cerkvene oblasti tistega časa so to dopustile in ob tem upoštevale sadove evangeljske svetosti, ki so jih prepoznale v načinu življenja Klare in njenih sester. To kaže, da tudi v srednjem veku vloga žena ni bila drugotna, ampak vredna upoštevanja. Ne pozabimo, da je bila Klara prva žena v zgodovini Cerkve, ki je sestavila zapisano Vodilo in ga dala v potrditev papežu, da bi se karizma Frančiška Asiškega ohranila v vseh ženskih skupnostih, ki so se v velikem številu ustanovljale že v njenem času in so se želele navdihovati pri Frančiškovem in Klarinem zgledu. V samostanu pri sv. Damijanu je Klara

junaško živela kreposti, ki bi morale zaznamovati vsakega kristjana: ponižnost, duha pobožnosti in spokornosti, ljubezen. Čeprav je bila predstojnica, je hotela sama streči bolnim sestram in se je lotevala tudi najnižjih opravil. Njena vera v evharistično resnično navzočnost je bila tako velika, da se je kar dvakrat zgodil pravi čudež. Zgolj s tem, da je pokazala Najsvetejšo, je odgnala saracenske najemniške vojake, ki so bili na tem, da napadejo samostan sv. Damijana in opleniijo Assisi. Ti dogodki in tudi drugi čudeži so nagnili papeža Aleksandra IV., da jo je razglasil za svetnico že dve leti po smrti, leta 1255, in v kanonizacijski buli zapisal: 'Kako je živa moč te luči in kako močna je jasnina tega studenca svetlosti. Resnično, ta luč je bila zaprta v skrivališču klavzurnega življenja in izžarevala sijajne žarke navzven; umikala se je v stisnjeni samostan in se širila navzven, kolikor je širok svet. Varovala se je notri in se širila navzven. Klara se je v bistvu skrivala; a njeno življenje je bilo vsem očitno. Klara je molčala, a njen ugled je kričal.' In natanko tako je, dragi prijatelji! Svetniki so tisti, ki spreminjajo svet na boljše, ga trajno preoblikujejo, tako da vanj vnesejo silo, ki jo lahko

prebudi le od evangelija navdihnjena ljubezen. Svetniki so veliki dobrotniki človeštva!

Duhovnost sv. Klare je povzeta v Četrtem pismu sv. Neži Praški. Sv. Klara uporablja v srednjem veku zelo razširjeno podobo, ki izhaja od cerkvenih očetov: podobo ogledala. In vabi svojo prijateljico iz Prage, naj se ogleduje v tem ogledalu popolnosti, ki je sam Gospod. Takole piše: 'Zares je srečna tista, ki ji je dano uživati to sveto gostijo, da se z vsemi čustvi srca oklepa Njega, čigar lepoto nenehoma občudujejo vsi blaženi zbori nebes, čigar ljubezen prepaja s srečo in zrenje nanj osvežuje, čigar sladkost napolnjuje in spomin nanj prijazno razsvetljuje, ob čigar vonju vstajajo mrtvi in blaženo zrenje vanj neizrekljivo osrečuje vse prebivalce nebeškega Jeruzalema. Saj je to odsvit večnega veličastva, sijaj večne luči in brezmadežno ogledalo. Upiraj vsak dan svoj pogled v to ogledalo, o kraljica, nevesta Jezusa Kristusa, in v njem neprestano ogleduj svoj obraz. Tako se boš znotraj in zunaj vsa okrasila ... V tem ogledalu se zrcali blaženo uboštvo, sveta ponižnost in neizrekljiva ljubezen.'

V hvaležnosti Bogu, ki nam daje svetnike, ki govorijo našemu srcu in nam dajejo zgled krščanskega življenja, bi rad sklenil z besedami blagoslova, ki jih je Klara sestavila za svoje sestre. Iz njih odseva nežnost njenega duhovnega materinstva: 'Blagoslavljam vas v svojem življenju in po svoji smrti, kakor morem in več kakor morem, z vsemi blagoslovi, s katerimi je Oče usmiljenja blagoslovil in bo blagoslavljal v nebesih in na zemlji svoje sinove in hčere in s kakršnimi sta sleherni duhovni oče in duhovna mati blagoslavljala in bosta blagoslavljala svoje duhovne sinove in hčere.' Amen.«

Prevedel br. Miran Špelič OFM

Klarise na Slovenskem

K nam so klarise prišle že pred letom 1300 v Koper, v naslednjih nekaj letih pa je bilo ustanovljenih še šest drugih samostanov. Z jožefinsko reformo leta 1782 so bili samostani klaris kot kontemplativnega reda ukinjeni, ponovno so prišle v Slovenijo leta 1978 v Nazarje, leta 2000 v Dolnice (Ljubljana – Podutik) in leta 2012 v Turnišče v Prekmurju.

Mesec junij je bil zaznamovan s slovesnim praznikom svetega Rešnjega telesa in krvi, Srca Jezusovega in ob koncu s praznikom apostolov Petra in Pavla.

»Srce« je simbol za resnično ljubezen. V knjigah Nove zaveze je srce simbol Božje ljubezni, miru in sprave, plemenitosti in ponižnosti. V tem duhu kristjani poznamo vzklik: »Jezus krotki in iz srca ponižni, upodobi naše srce po svojem srcu.« Slovenska ljudska cer-

kvena pesem poje: »Darujemo vdano ti svoje srce.« Podobna ji je druga: »Jezus hoče v srce priti.« In tretja: »Prečisto Jezusa Srce, oltar ti vse sladkosti.«

Žegnanje v čast zavetnikom naše cerkve in misijona, svetima bratoma Cirilu in Metodu, smo obhajali na prvo nedeljo, 6. julija. Ob koncu maše smo zapeli zahvalno pesem Bogu za vse milosti, ki jih prejemo v našem svetišču.

Ob minulem prazniku sv. bratov Cirila in Metoda, našem žegnanju, se še posebej zahvaljujem Božji ljubezni, ki jo okušam po dobrotnikih misijona, po zvestih sodelavcih, po skritih molivcih, po vseh, ki na tak ali drugačen način kažete, da ste moji sopotniki.

Hvala vam za vsak izraz Vaše podpore, za vsako toplo misel, za vsako delovno uro, ki ste jo pustili v Kewju.

Še posebna zahvala pa velja Vsem, ki si od svojega odtegujete, da darujete za potrebe misijona. Bog, ki vidi na skrivaj, naj Vam bo bogat plačnik.

Hvala vsem za prinesene dobrote, članicam Društva svete Eme pa za njihovo pripravo in postrežbo.

Osemindvajseta obletnica smrti patra Bazilija

bo v soboto, 26. julija 2025. S hvaležnostjo se ga bomo spomnili pri maši v nedeljo, 27. julija ob 10. uri. Ob tej priložnosti izrekam iskreno zahvalo članicam Društva sv. Eme, ki vsak mesec darujejo za mašo za pokojnega patra, za sestre ter za žive in pokojne članice Društva sv. Eme.

Osmega avgusta – letos bo ta dan petek – bomo obhajali god avstralske svetnice Mary of the Cross MacKillop (15. 1. 1842–8. 8. 1909).

Slovesni praznik MARIJINEGA VNEBOVZETJA bo v petek, 15. avgusta. Ob 10. uri bo slovesna maša, pri kateri bomo obnovili posvetitev slovenskega naroda Materi Božji.

Praznovanje OČETOVSKEGA DNE bomo imeli teden dni pred samim praznikom, v nedeljo, 31. avgusta 2025.

SLOMŠKOVO NEDELJO bomo obhajali v nedeljo, 21. septembra 2025. Naš bl. škof Anton Martin Slomšek je zapisal: »Za nebesa si nabirajte zakladov! Kar bomo tukaj vsejali, bomo tam vekomaj želi. Kakor staro leto bo minilo naše življenje, dobra dela pa nam bodo ostala.«

OBLETNICO BLAGOSLOVITVE NAŠE CERKVE (57.) bomo obhajali v **nedeljo, 19. oktobra, ob 10. uri**. Prvo slovensko cerkev v Avstraliji je 20. oktobra 1968 blagoslovil tedanji koprski škof dr. Janez Jenko. Ob tej priložnosti se je zbrala velika množica ljudi, med njimi tudi mnogi, ki se dobro spominjajo zgodovinskega dogodka izpred več kot pol stoletja.

ZAKONSKE JUBILEJE (10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60 ...) bomo praznovali v **nedeljo, 26. oktobra 2025, ob 10. uri**. Prosim, če sporočite, kdo praznuje, in ne recite: »Saj ni potrebno!« ali pa »Midva ne praznujeva«. Verjemite, praznovati je treba, ker je človek tudi bitje, ki praznuje. Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se

zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

ODŠLI SO

MARIJA MARUŠIČ, rojena BIZJAK, je umrla v soboto, 3. maja 2025, v Dandenong Hospitalu v Dandenongu. Rodila se je 1. decembra 1931 v Zalogu pri Postojni. Od nje smo se poslovili v četrtek, 15. maja 2025, v naši cerkvi v Kewju. Ob 11.30 smo zmolili rožni venec, ki mu je sledila maša zadušnica. Ob 14. uri (2 pm) smo jo pokopali na pokopališču Keilor.

Bila je najmlajša od sedmih otrok v družini. Med letom 1938 in 1943 je obiskovala šolo, nato pa se je posvetila delu v družini. Pri 21 letih je zapustila Slovenijo in se 5. februarja 1953 znašla v begunskem centru na Opčinah pri Trstu. Leto pozneje se je z ladjo S. S. *Castel Verde* pogumno podala na pot proti Avstraliji. V Melbourne je prispela 5. marca 1954 in se naselila pri bratu Michaelu v okrožju Kew East. Kasneje sta z bratom kupila hišo na Cotham Rd v Kewju. Pri njem je živela deset let, vse do leta 1964, ko je spoznala Miroslava Marušiča in se kmalu poročila z njim. Rodili sta se jima hčerki Anne in Sylvia. Pri komaj 55 letih je postala vdova ter z neizmerno močjo in vzdržljivostjo prevzela vodenje kmetije, ki jo je pozneje prodala.

Govorila, brala in pisala je v treh jezikih - slovenščini, italijanščini in angleščini. Rada je poudarjala vrednost izobrazbe. »Izobrazba je nekaj, kar ostane s tabo,« je govorila, »in nihče ti je ne more vzeti.« Bila je zelo ponosna, da so vsi njeni vnuki pridobili univerzitetno izobrazbo, kar jo je resnično izpolnjevalo. Če jo opišemo s tremi besedami, bi bile: delavna, močna in ljubeča. Marija je

pozorno skrbela, da se je vsak počutil opazen, cenjen in sprejet na svoj način. Eden njenih največjih talentov je bilo šivanje. Bila je neverjetno spretna in ustvarjalna, imela je izbran okus. Živela je mirno življenje, polno moči in globoke ljubezni. Pogumno se je soočala s težavami in nikoli ni omahovala v svoji predanosti družini.

Sočutje hčerkama Anni in Sylvii, vnukinjam Madeleine, Kirsty in Isabelli, ter vnukom Anthonyju, Lachlanu, Thomasu in Alexandru.

OLGA BRODEJ, rojena ROŠEJ, je umrla v četrtek, 8. maja 2025, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodila se je 24. septembra 1945 v vasi Kitni Vrh pri Zagradcu. Od nje smo se poslovili v sredo, 14. maja 2025, v cerkvi Sacred Heart v St Albansu. Ob 11. 30 smo darovali mašo zadušnico. Po njej smo jo pokopali na pokopališču Keilor. Olgin vnuk Mason je o babici povedal: »Grandma would be very happy to see that you all could make it here this morning, as her family and friends were the focus of her life. It was also your continued support, well wishes and prayers that was so valuable to her in her final months.

Each of us knew Olga in our own way, shaped by the roles she played in our lives – as a wife, a mother, a grandmother, a friend. But no matter the relationship, certain qualities remained consistent: her strength, her kindness, her generosity.

One of the clearest pictures I have of grandma as a wife is how she cared for grandpa in the small, unnoticed moments. The ones that didn't ask for praise but revealed so much love. I remember

how she'd quietly prepare his coffee just the way he liked it, without him even asking. There was no performance in it, just a natural display of care, of partnership. She was his timeless support, sharing life's triumphs and challenges. Watching them together taught me that love isn't always loud. Sometimes it's in the quiet acts, the patience, the presence, the deep sense of 'I'm here for you' that never had to be said aloud, because it was always understood.

Uncle Paul, he loved grandma for her incredible mix of practicality and pure heartedness, and this made her both endearing and, often, unintentionally hilarious to him. She didn't try to be funny, it just came out of her, naturally, through her innocent way of seeing the world. One of Uncle Paul's most treasured rituals was when, at night, the two of them would head out into the backyard and look up at the moon and stars together, quietly. No grand conversation, no big moments; just stillness and a shared sense of peace. Dad/David, or as grandma liked to call him 'my blondie', he loved her for her strength and adventurous spirit. To him, she was a true adventurer at heart; spirited, and endlessly strong. He admired that fire in her, she wasn't just a mother; she was a force, unapologetically fearless, full of grit and joy. He loved how she'd be out in the backyard during family gatherings, playing basketball with the grandkids, laughing like one of them, never content to just sit on the sidelines. How often would you find a grandma perched on a 6-foot ladder, nestled on top of a dining table cleaning the light fittings? Even when

illness began to take its toll, she still insisted she was fine to drive her car. To Dad, she was a boy's mum through and through. Spirited and loving. When we were kids, some of our most cherished memories with Grandma were the quiet afternoons she spent taking us to the park. She always brought a bag of bread so we could feed the ducks by the pond. Afterward, we'd run to the spider web climber, scrambling to the top as she watched from a nearby bench. She never rushed us, never looked away, just sat there, fully present, letting us explore while being surrounded by her calm, constant love. When I think of grandma, I think of a selfless woman who was so generous with her love, shown through her acts of service. She had a quiet way of showing affection. Through the meals she made, like her schnitzels, soup, and goulash, dishes that became staples at family gatherings. They weren't just food, they were part of how she nurtured and looked after everyone around her. Even now, those meals are deeply tied to a sense of comfort and belonging. She didn't need to say much, her actions spoke for her. Whether in the kitchen or in her garden, she gave her time and energy simply because that's who she was. Her home felt like the heart of our family. Her love was steady, reliable, and always present. It's hard to accept that someone so full of life could be taken from us. Not because age had worn her down, but because illness did. Cancer may have claimed her body, but it never touched her spirit. Even while she was in the hospital, facing her own battle, she never stopped thinking of others.

No amount of time with someone you love is ever enough and I'm so grateful for the years spent with grandma. Olga, you were a bright light in this world and the best grandma we could ask for.«

Sočutje možu Pavlu, sinovoma Paulu in Davidu, vnukinjama Victorii in Imogen, ter vnukom Jordanu, Masonu in Jettu. V Sloveniji pa bratu Alojzu, ter sestrama Faniki in Marici.

STEPHANIE McANALLY, rojena JAKOB, je umrla v četrtek, 22. maja 2025, v The McKellar Centre – Aged Caru v North Geelongu. Rodila se je 23. decembra 1940 v Slovenskih Konjicah. Od nje smo se poslovili v petek, 30. maja 2025 ob 14.30 (2.30 pm), v Kings Chapelu v Newcombu (Geelong). Po slovesu so jo odpeljali na upepelitev. Hčerka Kathrine je o svoji mami povedala:

»Mum was strong, she gave it her best shot, whether it was what life threw at her or her health. She gave 110 % when she was secretary to the Slovenian Club from teaching Slovenian language, folklore dancing, interpreting, making costumes, getting grants for the Slovenian Club. She would help anyone who needed help, she had a lot of empathy for someone suffering. Her humour and mischievousness, everyone you came across was touched by it. She has an artistic side, from oil paintings to graphic designs on the computer. Her support, encouragement, concern when we talked about my future or others you came across. There is a huge void in my life, for years I was there for you. I am lost. I miss

and love you, mum, more than words could ever say. In summary, mum was strong, supportive, humorous, encouraging, artistic, empathetic, loving, adventurous, gutsy and full of wisdom.«
Sočutje sinu Joeju, hčerki Kathrine, vnukinjam Karen, Sarah in Crystal, vnukom Johnathonu, Paulu, Michaelu, Jacksonu in Luku, pravnukom Annabelli, Emily, Ashleigh, Isabelli, Kayli, Sienni, Valentini, Cecelii, Jaydenu, Zacu, Lincolnu, Blaku, Rileyju, Jaycu, Nickolyeju in Antoniu, bratu Stanu in sestri Hildi.

Peter, 90 let, in Iva Mandelj

Nino Ivan, 90 let, in Bruna Burlovič

**Ivan in Frančeska (80) Deželak,
60 let poroke**

Irena in Franc Magdič

Frank, 90 let, in Romana Žetko

Matilda Kovačič, 90 let

Juliana Mikac

Anton Knap

Marija Valenčič

Marija Iskra

Draga Vadnjal

Romana Žetko in Emi Spaniol

Alojz in Anka Dominko

Slovenian Mission Sydney

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION

p. Darko Žnidaršič OFM

313 Merrylands Road, PO Box 280

MERRYLANDS NSW 2160

Tel.: (02) 9637 7147

Mobile: 0409 074 760

Fax: (02) 9682 7692

Mail: slomission.sydney@gmail.com

»KAJ PA VI PRAVITE,

KDO SEM?» (Mt 16,15)

Na praznik prvakov apostolov, ki smo ga letos praznovali v nedeljo, smo slišali Jezusa, ki sprašuje učence: »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« Peter mu odgovori: »Ti si Mesija, Sin živega Boga.« Jezus ga pohvali in spomni, da je ta odgovor izpoved vere, vera pa je milostni dar. Za ta dar se zahvaljujemo vsako nedeljo ter ob večjih praznikih in dogodkih. Če se spominjamo naših prednikov, še doma, v naši Sloveniji, in pri sosednjih narodih, se spomnimo, kako so se vsi trudili za vsakdanji kruh, za življenje z vsemi radostmi, križi in težavami. Kljub vsemu je bila vera na prvem mestu. Zavedali so se, da morajo dati vse od sebe, pa čeprav samo »dva novčiča«.

»Zato se tudi mi vprašajmo, kaj jaz pravim, kdo je za mene Jezus in Cerkev, novi papež, škof, župnik, župnija, zakramenti? Kaj mi to pomeni? Kam me to pelje? Petru je pomagal Bog Oče. Tudi nam želi pomagati isti Oče, le vzeti si moramo čas zanj. Jezus stoji pred moji vrati in trka, če mu odprem, bo stopil k meni in večerjal z menoj ter v večnosti jaz z Njim (prim. Raz 3, 20). Naloga žive Cerkev – duhovnikov in ozaveščenih vernikov je biti 'ojačevalec', da bi vsak

slišal to tiho trkanje na vrata naših src. Če slišimo, bomo odprli nebeškemu gostu, naj vstopi. Ne bojmo se, ker imamo nepospravljeno, tako rekoč pravo štalo. On se je hotel roditi ravno v štali. Pustil se je celo po krivem obsoditi in križati. Potem je premagal smrt in nam ob vstajenju zaželel mir, ki ga nihče drug ne more dati. Ko bo ob koncu časov prišel postaviti vsako stvar na svoje mesto, nam bo dejal: bil sem lačen, žejen, tujec, nag, bolan in v ječi. Tako preoblečen trka sedaj na naša vrata. Bodimo pozorni in ne preslišimo njegovega trkanja.«

Jože Pavlakovič, župnik,

Stari trg ob Kolpi

MED NAMI JE BILO ...

V našem velikonočnem – jesenskem času smo imeli veliko sončnih in toplih dni, v pozni jeseni pa je mraz občutno pokazal zobe. V maju smo počastili našega Gospoda in majniško Kraljico s šmarnicami, vendar so bili naši šmarnični dnevi redki. Prvo nedeljo v mesecu sem maševal za rojake v Kraljici deželi, k sv. maši v naši kapelici Marije Pomagaj v Marian Valley se nas je zbralo 25. Pridružila se nam je mlada družina (verjetno Filipinci) in ostala

z nami pri sv. maši. V Merrylandsu je maševal Fr Joe Thomas. Dva četrtka nismo imeli šmarnic zaradi pogrebov. Prvi dan meseca majnika smo pospremili rojaka Ivana Gojaka, dolgoletnega mesarja in našega zvestega prijatelja, 15. maja pa smo obhajali pogrebno sv. mašo za Florjana Auserja, ki je umrl v četrtek po veliki noči. Vrtnice »Kristus, naše upanje« v mesecu juniju pa smo brali in premišljevali nemoteno. Knjigo si lahko priskrbite za naše zimske večere (\$ 11) ali komu za lepo darilo.

Moj velikonočni čas pa je bil tudi čas okrevanja po operaciji. Konec aprila sem imel po dveh letih redni pregled pri specialistu za srce. Izvidi so bili v redu. Zdravnik me je poslal še na slikanje na Medscan, ki ga imamo v Merrylandsu. Tam pa so našli zamašeno arterijo, zato sva se z zdravnikom odločila za poseg. V petek, 16. 5., sem bil operiran v Macquarie University Private Hospitalu v Rydu, naredili so mi angiogram. Hvala Bogu, da sem prišel zelo hitro na vrsto in zelo lepo so skrbeli zame. Naslednji dan sem bil doma. V juniju sem že normalno opravljal svoje delo, obiskal bolne in starejše, maševal v daljnih krajih. Moram pa še počivati. Hvala Vam, rojaki, za molitve in pozornosti, še sosedje farani iz krajevnih župnije sv. Marjete Alakok v Merrylandsu, in Hrvati, ki prihajajo k našim Božjim službam, so se oglasili, naj povem, če kaj potrebujem. Ob dnevu državnosti smo se zbrali k sv. maši za domovino najprej v Merrylandsu v nedeljo, 22. 6., na Telovo, ko smo počastili Gospoda z evharistično pobožnostjo po sv. maši namesto procesije. Popoldne smo se zbrali v Klubu Triglav Mounties na kosilu in proslavi. Slavnostni govornik je bil veleposlanik Marko Ham iz Canberre.

Naslednjo nedeljo, 29. 6., na praznik prvakov apostolov Petra in Pavla, pa smo po šestih letih spet imeli sv. mašo za domovino na Slovenskem društvu Sydney ob 11.30 dopoldne. Zbralo se nas je 60. Nekateri so kasneje prišli h kosilu. Zaradi kovida, ki smo ga prebolevali pred leti, in kasneje zaradi nekaterih drugih neugodnosti, zadnja leta na društvu nismo imeli junijske svete maše. Veseli smo bili drug drugega, prav hvaležni so bili obrazi rojakov, ko smo se srečali pri mizah in pokleptali. Veseli pa Vas bomo tudi v našem Merrylandsu, saj potrebujemo drug drugega; marsikateri rojaki ne morejo več prihajati ali pomagati, tisti pa, ki še lahko pomagata, ste zelo dobrodošli. Nekateri med nami že dolgo pogrešamo, naša skupnost – občestvo pa ne more krmariti samo z enim pljučnim krilom. Naj bo v premislek in spodbudo za naprej!

SYDNEY – MERRYLANDS

– SV. RAFAEL

V mesecu juliju se bodo šolarji in starši pod Južnim križem spet veselili počitnic. Vsi pa spomnimo eden drugega na svetovni dan starih staršev in starejših v nedeljo, 27. 7., ki ga je pred petimi leti uvedel pokojni papež Frančišek. Letošnje geslo je: »Blagor tistemu, ki ni izgubil upanja.« Med nami so rojaki, ki ne morejo več prihajati v naš Merrylands; ali ne morejo priti vsako nedeljo; ali ne vozijo več daleč. Omogočimo jim kdaj, da pridejo k slovenski sv. maši ob nedeljah, za kakšen praznik ali ob četrtkih, ko je srečanje molitvene skupine. Pripeljimo jih v Jezusovo in našo družbo in preživimo skupaj nedeljo ali kakšen drug dan.

Na praznik Marijinega vnebovzetja, 15. 8., bosta sv. maši ob 9.30 dopoldne in ob 6.00 zvečer. Obnovili bomo posvetitev slovenskega naroda Božji Materi Mariji.

Tudi na praznik Marijinega rojstva, 8. 9., bosta sv. maši ob istih urah.

Že zdaj naj Vas spomnim na **očetovski dan, 7. 9., in na zadnjo nedeljo v septembru, 28. 9., ko imamo RAFAELOVO ŽEGNANJE.** Zakonski jubilanti se lahko že prijavite. Zadnja leta nas je bilo malo, takole štiri ali pet parov, nekatere smo morali tako rekoč »izbežati«. Zato naj bo letos vabilo dovolj zgodaj. Nekateri iz naslednje generacije imajo tudi že okrogle obletnice porok, pa morda ne vedo za to naše praznovanje. Sporočimo naprej, spomnimo na to, da pridemo skupaj in res naredimo farni dan v spodbudo in zadovoljstvo vsem.

WOLLONGONG – FIGTREE – SLOVENSKA CERKEV VSEH SVETIH

SLOVO IN SPREMEMBA

Sv. maši v naši cerkvi bosta samo še dve: v nedeljo, 13. julija, ob 4.00 popoldne, in zadnja sv. maša v nedeljo, 10. avgusta, ob 4.00 popoldne, ko se bomo po 43 letih poslovili od naše cerkve vseh svetih, dvorane in prostorov Slovenskega kluba Planica.

Naše slovensko občestvo v Wollongongu se tudi manjša, rojaki so pri osmih, devetih križih. Mlajših rodov praktično ni blizu ali komaj kdaj kdo. Tudi za velike praznike ni nič drugače. Lani nas je bilo za veliko noč pri sv. maši zelo malo, samo 20. Pri božični maši nas je bilo več, toda s pomočjo gostov iz Slove-

nije. Za letošnjo veliko noč, 20. 4., nas je bilo 27. Nekateri zvesti rojaki so že v večnosti. Nekateri ne morejo več prihajati. Pred kratkim sta odšli v večnost dve naši pevki, Miranda Tull in zborovodkinja Barica Brodnik. Drugi, ki se še trudijo (trudimo) na tem svetu, ne morejo (ne moremo) več vzdrževati cerkve in prostorov, ki so vsi potrebni temeljite obnove. Primanjkuje nam pridnih rok za krašenje in čiščenje cerkve, za kuhinjo in postrežbo po svetih mašah. Mojstri, ki pridejo popravljat, vsi veliko stanejo. Cerkev vseh svetih iz davnega leta 1911 je bila zgrajena zelo površno, brez temeljev. Čeprav je bila pred leti prenovljena, stene pokajo naprej, vremenske razmere in zob časa tudi delajo svoje. Dvorana in župnijska hiša, ki jo je slo-

venski klub dajal v najem (do avgusta 2025), sta obe v slabem stanju. Lani se je zaradi vlage v toaletnih prostorih pri dvorani podrl strop. Balinišča že dolgo ne uporabljajo več in tudi tedenska družabna srečanja so usahnila. Zato se je odbor Slovenskega kluba Planica Wollongong po pogovorih in dogovoru odločil, da prodamo cerkev in prostore, ki jih bodo porušili, prodano zemljišče pa bo namenjeno za novogradnjo.

Predvidoma v mesecu avgustu bodo imeli rojaki in odbor izredni občni zbor Slovenskega kluba Planica. Dolgoletni predsednik kluba Ivan Rudolf nas je že lani novembra seznanil z bolečo novico, ki se zdaj uresničuje.

Kako bo z našimi bogoslužji v Wollongongu?

Za naša bogoslužja od septembra dalje se bomo dogovorili pri julijski sv. maši, zato vas vabim, da to nedeljo zanesljivo pridete k sv. maši. Predlagali ste mi tri cerkve oziroma lokacije, kjer naj bi nadaljevali, dokler bomo lahko: prva je cerkvi-ca Srca Jezusovega v Wollongongu na 28 Stewart Streetu. Tam je vsako soboto in nedeljo italijanska sv. maša, ki jo daruje p. Angelo. Cerkev je majhna, lična. Na žalost pa je parkirni prostor zelo majhen, kar ni ravno praktično. V bližini je sicer parkirna hiša – za plačilo, seveda, kar pa našim ljudem spet ne bo všeč. Pater, ki skrbi za italijansko občestvo, ki ga je vedno manj, pa je tik pred upokojitvijo. Dolgoročno so razmere zato negotove. Ali bo pater imel naslednika, ali nas bo naslednik sprejel – to je vprašanje.

Druga je cerkev Matere Božje v Berkeleyju. Tam je večje parkirišče, blizu je tudi znani nemški klub. Cerkve si nisem mogel ogledati, ker je bila pisarna že zaprta, pa je bila ura šele tri popoldne. Tam zdaj nimajo nedeljske Božje službe, ta je v soboto popoldne, župnijo soupravlja župnik sosednje župnije Warrawong. In tretja je hrvaška cerkev Marije Kraljice v Figtreeju. Tam zdaj deluje novi pater Robert Slišković, frančiškan iz province Bosne Srebrene, ki nas z veseljem sprejema. Cerkev je velika več kot dovolj, parkirišče pa je tukaj največje in ne bo težav. Tudi zaradi pogre-

bov rojakov moramo misliti na večje parkirišče, kadar se zberemo za bogoslužja. Lokacija je veliko ugodnejša, saj je samo dober kilometer od naše dose-danje Božje hiše in rojakom bo povzročalo najmanj težav kako jo najti, kam parkirati in kje se uvesti v cerkvi. Levo od cerkve je tudi dvorana, če jo bomo kdaj potrebovali. Ta možnost bo za nas daleč najboljša.

Za pogrebe rojakov, ki so v krajevnih župnijah, se bomo dogovorili s krajevnimi župniki. Pater pridem somaševat k svetim mašam. Že zdaj pa Vas opozarjam, da so pogrebne sv. maše v naši škofiji Wollongong dovoljene samo v cerkvah ali kapelah z oltarjem, nikoli pa v kapelah pogrebnih zavodov ali celo v kapelah krematorijev, kjer se poslovimo od pokojnih. Tako določa naš škof v Wollongongu msgr. Brian Mascord. Gospod škof tudi izrecno prepoveduje obhajanje zakramenta sv. krsta v šolskih ali zasebnih kapelah in prav tako poroke izven župnijskih cerkva (npr. v kakšnem parku). Vsak krst, poroko, pogreb moramo obvezno vpisati v matične knjige in večkrat se dogaja, da duhovniki ne sporočijo krsta ali poroke krajevnim župnikom za vpis v matične knjige.

**Gizela Mlinarič, Barica Brodnik
in Marica Pirnar**

Kot slovenski duhovnik v Wollongongu sem o spremembi obvestil našega škofa v Wollongongu, člane duhovniškega sveta na našem sestanku in zbor svetovalcev. Prosim Vas za molitev, da stanje trezno presodimo in ustrezno rešimo. Opozarjam Vas, da se izogibate raznim govoricam, ker z njimi bolj škodite kot koristite. Držimo se reda in red bo držal nas!

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu, julija in avgusta ob 5.00 popoldne, od septembra ob 6.00 zvečer: 20. 7., 17. 8., od septembra ob 6.00 zvečer: 21. 9., 19. 10., 16. 11. V maju je sv. maša odpadla zaradi bolezni.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

V avgustu ne bo naše Božje službe in srečanja. Pač pa vsi lepo povabljeni na redno septembrsko romanje v Marian Valley ob 16. obletnici blagoslova naše kapelice: v soboto, 13. 9. Sv. maša je v Marijinem svetišču ob 11.00 uri, nato gremo v procesiji k naši kapelici Marije Pomagaj. V svetem letu lahko na romarskem kraju prejmemo odpustek. Po sv. maši gremo na skupno kosilo v Canungro.

Za druga bogoslužja se dogovorimo.

PRVO SV. OBHAJILO

JAKE SEBASTIAN FISHER, sin Roberta in Diane, roj. Mikuletič, je prejel prvo sv. obhajilo v župnijski cerkvi sv. Marjete Alakok (St. Margaret Mary) v Merrylandsu v nedeljo, 6. 7. 2025. Čestitamo!

NAŠI POKOJNI

BARICA – BARBARA BRODNIK, rojena RAJK, je nenadoma umrla v četrtek, 1. 5. 2025, v bolnišnici Bulli, kjer je bila na pregledu. Rodila se je 26. 11. 1939 v Bojanji vasi v župniji Radovica pri Metliki kot sedma od štirinajstih otrok. Mlajši brat Lojze, ki je postal duhovnik, je bil rojen deveti. V revni kmečki družini je bilo življenje težko, vendar živa vera in ljubezen, delo in molitev doma. Med vojno, leta 1942, so Italijani požgali domačo vas in so Rajkovi prebivali na Staničkovem podu (v skednju), dokler oče ni postavil skromne enosobne lesene hiše. Barica se je leta 1962 poročila s Slavom Cajnarjem iz Križevske vasi pri Metliki. Rodil se jima je sin Tonček. Žal se je mož Slavo smrtno ponesrečil v gozdu. Požagana smreka je na bližnjem hrastu odlomila vejo, ki je ubila zelo dobrega moža in očeta.

Barica in sin Tonček sta se odpravila v Avstralijo, kamor sta ju povabila sestra – teta Ivanka, in njen mož Anton Šimec. Spoznala je nove slovenske prijatelje, p. Valerijan pa ji je predstavil Lojzeta Brodnika, ki je bil iz slovenske rudarske družine, rojen v Franciji in tudi sam rudar. Leta 1966 sta se Lojze in Barica poročila in ustvarila nov dom in družino v Corrimalu pri Wollongongu. Rodili so se še trije otroci: Mojca – Maria, Bridget in Louis – Joseph. Družina je bila dejavna v slovenski skupnosti v Wollongongu, sodelovali so v krajevni župniji St. Columbkille in tudi na slovenskih mladinskih koncertih, ki smo jih v Avstraliji prirejali celih 40 let. Barica je več kot petdeset let prepevala v župnijskem zboru v Corrimalu, v slovenski skupnosti pa je dolga leta vodila petje in pevski zbor; najprej v kapeli Villa Maria v Wollongongu in od leta 1983 v slovenski cerkvi vseh svetih v Figtreeju. Kadar je bilo treba, je igrala tudi orgle. Rada se je udeleževala prireditev, slovenskih maš in slovensosti v Sydneyju, pogrebov znancev v Sydneyju, kot pevka se je pridružila na koru in na srečanjih oblekla narodno nošo. Več kot dvajset let je bila do upokojitve zaposlena kot čistilka v hotelu North Wollongong. Bila je res skrbna žena in mama, ne samo svoji družini – možu, otrokom in vnukom – temveč tudi drugim sorojakom. Skoraj vedno je prinesla kakšne domače dobrote, jabolčni zavitek, ocvrte miške ali drobno pecivo. Z ljubeznijo je skrbela za lep, obdelan domači vrt. Rože so krasile njen dom in naš skupni dom v Bogu – cerkev Vseh svetih. V bolezni, ki jo je spremljala zadnja leta, ni obupala, ampak je raje z vese-

lim srcem, humorjem in optimizmom razveseljevala vse okrog sebe. Bila je tudi pesnica, kdaj pa kdaj je pripravila kratek govor. Tudi možu Lojzetu je ob smrti (leta 2017) sama spregovorila v slovo. Pred kratkim je umrla naša pevka Miranda Tull, s katero sta bili dobri prijateljici. Pri velikonočni maši, ki smo jo darovali za Mirando, ji je kratko spregovorila v slovo. Kot bi verjetno slutila, da bo šla kmalu za njo – in zgodilo se je tako! Barica zapušča sina Tonyja, hčer Mojco – Mario, hčer Brigitte in sina Louisa – Josepha, vnuke Jamesa, Kierena, Eliso, Briano, Mackenzie, Luro in Emmo, ter pravnuka Jazmine in Nathanaela. K pogrebni sv. maši smo se polnoštevilo zbrali v sredo, 14. 5. 2025, v naši cerkvi vseh svetih v Figtreeju. Somaševal je Michael Williams, župnik iz Camdena, kjer Baričina hči Mojca poučuje v katoliški šoli. Našim domačim pevcem so se pridružili pevci župnijskega zbora iz Corrimala, in solistka Tasha Hodges. Mami v slovo so spregovorili otroci. Nato smo jo pospremili na Božjo njivo Lakeside – Kana-hooka, kjer počivata skupaj z možem Lojzetom. Barica, hvala Vam za vse, in prosite Gospoda za nas!

FLORJAN AUSER je v četrtek, 24. 4. 2025 zgodaj zjutraj nenadoma umrl v Monash Hospitalu v Melbourneu. Luč sveta je zagledal 29. 3. 1949 v Bohinjski Češnjici v župniji Srednja vas v Bohinju. Oče je bil doma iz Škofje Loke, mama iz Tržiča. Družina je nekaj časa živela v Ljubljani za Bežigradom, tako mi je pripovedoval pred leti. Spraševal je za sovrstnike, s katerimi so se skupaj igrali igre z žogo, badminton in še kaj. Med temi so bili Jože Milavec, naš p.

Primož, ki je ravno takrat umrl (2007), njegov brat France, škofijski duhovnik, ki je tudi že pokojni, in drugi. Florjan je prišel v Avstralijo pred 35 leti kot zastopnik Gorenja, potem pa je prevzel tehnično vodstvo slovenskega časopisa *Glas Slovenije* in z razvojem interneta postavil in urejal spletno stran *Glasu Slovenije* – Stičišče avstralskih Slovencev, kjer gostujejo tudi naši slovenski misijoni in reviji *Misli – Thoughts* in *Rafael*. Več let je bil predstavnik Slovencev iz NSW v svetu vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu, voditelj Slovenske medijske hiše v Sydneyju. Zelo zavzeto je spremljal dogajanja v naših slovenskih skupnostih in drugod, nas spodbujal za objave. Nadvse pomembno delo pa je digitalizacija našega arhivskega gradiva. Iz Sydneyja je po njegovi zaslugi ter zaradi delavnosti in odprtosti slovenskih rojakov veliko digitaliziranega arhiva že v Arhivu Republike Slovenije v Ljubljani. Res, velika hvala mu za veliko delo! Florjan je zadnja leta spet živel v Sloveniji, v svoji koči na Pokljuki. Ostajal pa je povezan z nami, še naprej urejal publikacije, knjige in bil petnajst let tehnični urednik našega glasila Rafael. Vsako leto je enkrat ali dvakrat za nekaj mesecev pripotoval med nas v Avstralijo. Tako je tudi letos na začetku slovenske koledarske pomladi, 26. 3. 2025, odpotoval z Brnika v Dubaj in v Melbourne. Čez nekaj dni je prišel v Sydney in pred cvetno nedeljo smo se poslovili. »Grem nazaj v Melbourne, pridem za ANZAC Day.« Žal ga je popoldne na veliko noč zadela možganska kap in čez štiri dni je bilo njegovo zemeljsko življenje dopolnjeno. P. Simon Peter Berlec mu je podelil sveto maziljenje. Florjan je bil

upepeljen. V četrtek, 15. 5., smo sprejeli pokojnika v Merrylandsu, zmolili rožni venec, darovali zanj pogrebno sv. mašo in se poslovili od njega. Florjan bo pokopan v družinskem krogu v Križah pri Trziču, v Sloveniji. Florjan, hvala Vam za vse in prosite Gospoda za nas! **Sožalje sinu Sebastjanu in družini, sorodnikom in prijateljem v Sloveniji in v Avstraliji.**

IVANKA VALENČIČ, rojena SKOK, je umrla v torek, 27. 5. 2025 zjutraj v bolnišnici Norwest Private Hospital, Bella Vista, NSW. Rodila se je 13. 11. 1938 v Merečah pri Ilirski Bistrici. Poročena je bila s Francem Valenčičem. Po poklicu je bila knjigovodkinja in pomočnica v podjetju. Z možem sta veliko pomagala v našem Merrylandsu in tudi sodelovala v krajevni župniji v Kenthurstu, kjer je bil Franc dolga leta mašni pomočnik – akolit in župnijski sodelavec. Ivanka zapušča moža Franca, sina Janeza z ženo Ros, sina Petra z ženo Pamela (Pam), sina Marka z ženo Debbie, sina Anthonyja z ženo Kim, hčer Ano, številne vnuke in pravnuke, sestro Vinko in družino v Avstraliji, ter sestro Stanko in družino v Sloveniji. Pogrebno sv. mašo v sredo, 4. 6. 2025, je vodil domači župnik Giovanni Presiga v cerkvi St. Madeleine v Kenthurstu, somaševala sva p. Darko in prejšnji župnik te župnije Chris Dixon. P. Darko je vodil pogrebni obred na pokopališču Castle Hill.

KARL – DRAGO ILIJAŠ je umrl v torek, 17. 6. 2025, v bolnišnici Gosford District Hospital. Rodil se je 25. 4. 1941 v Račicah pri Ilirski Bistrici. Še zelo mlad je emigriral v Italijo in

kasneje, leta 1957, prispel v Avstralijo, kjer se je takoj vključil v slovensko skupnost, spoznal nove prijatelje in poprijel za delo. Zelo sta bila povezana s p. Bernardom Ambrožičem, ki mu je omogočil, da je nadaljeval šolanje, in kasneje s p. Valerijanom Jenkom. Karl je kasneje postal kuhar – »caterer«. Poročen je bil s Susie – Sue Turner. Karl poleg žene Susie zapušča sina Roberta, hčer Lynette z možem Borisom, sina Stevena, osem vnukov in šest pravnukov, nečaka Maria, nečakinji Dianne in Suzie, in druge sorodnike. K pogrebni sv. maši smo se zbrali v velikem številu v naši cerkvi sv. Rafaela v petek, 27. 6. 2025, na praznik Srca Jezusovega. Karl počiva na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

HOMILIJA PRI POGREBNI SV. MAŠI ZA FLORJANA AUŠERJA, Merrylands, 15. 5. 2025

Spoštovani g. veleposlanik Marko Ham, dragi rojaki in predstavniki slovenskih organizacij v Sydneyju!

Danes smo se zbrali pri Sv. Rafaelu, da se Bogu priporočimo in darujemo sv. mašo za pokojnega Florjana, ki je kar prekmalu odšel od nas. Toda tako kot Avstralci pravijo, da je zanje pogrebni obred »slavljenje življenja« – »the celebration of life«, kristjani kot velikonočni kristjani verujemo in vemo, da je sv. maša, ki jo obhajamo ob naših pogrebi, nedeljah in še drugih, zlasti prazničnih dneh, veliko več – največji Jezusov dar nam vsem, ko nam daje samega sebe. Njemu priporočamo žive in naše pokojne in zdaj mu priporočamo našega Florjana.

Florjana sem spoznal že kmalu po prihodu v Avstralijo, verjetno še kaj prej, ko še nisem poznal tukajšnjih obrazov. Pred skoraj dvajsetimi leti pa je steklo sodelovanje, saj je bil že takrat zelo pozoren do vseh, ki ustvarjamo Slovenijo in podobo slovenskega življenja in dogajanja pod Južnim križem. Zelo je bil pozoren do našega duhovnega očeta patra Valerijana, skrbel je zanj v starosti in bolezni, nič manj pa ni bil pozoren do sotrudnikov, ki smo se zbirali, zlasti še ob torkih, ko so prihajale naše kuharice, pa odborniki HASA NSW, pa naši mojstri. Danes naravnost pogrešam naše torke. Marsikaj ni več tako, kot je bilo – in več ne bo, mi pa moramo poskrbeti, da bomo ustvarjali naprej, pa čeprav bo podoba nova. Zdaj ne bom podrobno opisoval njegovega velikega dela, saj bomo še marsi-

kaj slišali. Rad pa bi izpostavil, kako se je trudil biti vsem prijatelj, pa čeprav bi (ga) kdo razumel drugače. Nikoli ni tožil o svojih težavah. Večkrat je dobil polena pod noge, toda šel je do konca, da bi prišel resnici do dna. Ob vsem tem pa je ostajal skromen, preprost, človek s poslušom – in človek, ki je znal prisluhniti. Naj se mu iskreno zahvalim za vse veliko delo, za vso kreativnost, tudi kot tehničnemu uredniku našega *Rafaela* zadnjih 15 let (naši rojaki so zelo pohvalili *Rafaela*, naša revija *Misli* pa je ena najboljših med Slovenci po vsem svetu). Koliko je bilo še drugih naporov, prizadevanj, fotografiranja in snemanja naših prireditev v čast samostojni Sloveniji, pa slovenskih-mladinskih koncertov in še česa.

Danes smo poslušali evangelij o Jezusovih blagrih (Mt 5,1-12). Marsikdo si jih ne zna razložiti. Tudi mi kdaj ne vemo, kaj bi z njimi počeli. Toda v angleščini, kjer je zapisano: »How happy are the poor in spirit ...« se zavemo, da Bog gleda na srce vsakega. Pred Bogom niso samo zunanji uspehi, ki štejejo, nas je opozoril pokojni papež Frančišek. Gospod hoče, da rastemo tudi drugače, da bo naše drevo življenja trpežen vihar, ki se ne ustraši nikogar in ničesar – in da se mi ne ustrašimo resnice, da ne bežimo pred njo.

Spomnimo se pa še na nekaj: na tako priljubljeno Frančiškovo Sončno pesem, ki jo je asiški svetnik zapel Stvarniku: »Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod ...« Letos, v svetem letu, je 800-letnica te velike stvaritve. In ko Frančišek tako opeva Boga Stvarnika, brata sonce, sestro luno, zvezde, stvarstvo, ne pozablja na človeka. »Hvaljen, moj Gospod, v te, ki odpuščajo zaradi tvoje

ljubezni.« In na koncu nas do nejevolje pretrese: »Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri smrti...« Marsikdo potoži: »Pa kaj je tega treba? Zakaj smrt?« (Marsikdo se hoče čimprej rešiti umrlega, pokojnika hitro pospraviti, čim manj govoriti o tem ... »Vešča črna, misel nevesela!« pravi Anton Aškerc.) Toda spomnimo se, da jo Frančišek pomenljivo imenuje sestra. Sestra smrt! Sestra prav zato, ker nas popelje k Očetu v večni dom, k vstalemu Sinu, k Svetemu Duhu, da v vsej Sveti Trojici spoznamo veličino vsakega človeka in tudi sebe. V tem duhu razmišljajmo in živimo, če pa kdaj ne moremo najti skupnega jezika, zabrenkajmo na drugo struno ali več strun za lepo blagoglasje, in Gospod bo pogнал v rast naše življenje. Amen.

p. Darko

Iz Kraljčine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

Moje krožno potovanje

Sončni zimski dnevi so primerni za potovanje proti toplemu Queenslandu. To je očitno na avtocestah, na katerih je vedno več turistov iz južnih krajev. To je tudi v meni zbudilo željo po vožnji. Odločil sem se, da se odpravim proti Canberri, ker sem izvedel, da bodo tam rojaki v Triglavu priredili društveno slovesnost. Pot me je s pomočjo navigacijske naprave vodila po znanih in neznanih cestah, spoznaval sem nove kraje in mesta. Avstralske ceste so večinoma zelo dobro urejene, zato na poti nisem imel težav. Ponavadi se rad ustavim v kakšnem mestecu, da si ogledam cerkev in najdem prenočišče v bližnjem motelu. Toda na žalost so danes vse cerkve zaklenjene. V Lightning Ridgu sem se ustavil pri Cilki Žagar, ki mi je predstavila tamkajšnjo posebnost – vroči bazen Lightning Ridge Bore Water –, kjer je temperatura vode 40 stopinj Celzija. Za ta bazen dobro skrbi tamkajšnja občina, brezplačen je in dostopen vsakemu 24 ur na dan. Le ob sredah je od 10. do 12. ure zaprt zaradi čiščenja in oskrbe. Bazen je velika atrakcija tega kraja, saj je tam vedno vse polno turistov iz vse Avstralije, ki se posebej v hladnih zimskih dneh pridejo kopat, okrepit in ogret. Od tam sva skupaj nadaljevala pot do glavnega mesta Avstralije. Cilka jo dobro pozna, saj jo je že večkrat prevozila, kar mi je bilo v veliko pomoč, saj se, sploh v Canberri, kjer ceste krožijo okrog mesta, ni lahko znajti. Presenetilo me je izredno hladno podnebje. Ponoči so bile tri stopinje pod ničlo.

Obisk Slovenskega društva Triglav je bil zame veliko presenečenje. Društvo je na izredno lepem kraju, ima lastno parkirišče, njegovi sosede pa so – visoki nebotičniki. Mesto se izredno hitro širi in obenem raste v višino. Tako hitrega mestnega napredka navdušeni rojaki, ki so s Cvetkom Faležem na čelu pred več kot pol stoletja gradili društvo, takrat verjetno niso pričakovali. Dvorana oziroma društvena notranjost je po svoje tudi domača. Stene so poslikane s slovenskimi motivi. Celostenske barvne slike so delo znanega, že pokojnega rojaka Francija Bresnika. Zvečer smo proslavili 34. obletnico samostojne države Slovenije. Na odru so bili muzikanti in na plesišču veseli plesalci. Slavnostni govornik je bil

slovenski veleposlanik Marko Ham, ki je poudaril, kako je slovenska vlada hvaležna vsem rojakom, ki so se borili za samostojno slovensko državo. Čeprav so med navzočimi prevladovali starejši rojaki, je bilo precej tudi mlajših potomcev, ki jim pomagajo vzdrževati društvo. Med navzočimi sem čutil veliko navdušenje za slovensko tradicijo in vzdrževanje svojega skupnega slovenskega doma. Zdi se mi, da delovni odbor Triglava še kako zasluži, da se jih omeni v tem dopisu. Zato sem naprosil gospo Jožico Bresnik, da mi ga je predstavila. Predsednica je Natasha Kapušin, podpredsednik Alojz Papež, blagajničarka in tajnica Jožica Bresnik, odborniki pa Črtomir Kores, Fred Škrbiš, Edward Hribar, Henry Bole, Daryl Witheld ter Gray Johnstone. Praznik slovenske državnosti je zelo pomemben za vse nas, ki smo težko pričakovali in dočakali samostojnost našega naroda. Prepričan sem, da nam je bila samostojnost darovana z molitvijo in Božjo voljo, saj se nam v tistih težkih časih ni bilo treba toliko boriti zanjo, kot

so se morali drugi narodi, ki so za svoj obstanek prelili veliko krvi. Vesel sem, da sem lahko obiskal aktivno društvo Triglav, ki se tudi bori za svoj obstanek. Dobil sem izredno dober vtis, srečal sem prijazne in vesele ljudi. Hvaležen sem vsem za gostoljubnost, lepo ste me sprejeli. Povedali so mi, da je društvo na »heritage listing« (seznamu dediščine), več kot toliko ne vem. Zato bi bilo lepo in prav, da bi se domačini, ki poznate razmere in dogajanje v svoji skupnosti, večkrat oglasili bralcem edine slovenske revije *Misli* in podrobneje predstavili uspešno društveno zgodovino in današnje dogajanje. Naslednji dan, v nedeljo, pa smo se udeležili slovenske svete maše v bližnji cerkvi sv. Petra in Pavla, ki jo je za canberrške rojake daroval pater Darko iz Sydneyja. Škoda je le, da smo se zaradi mrzlega večera po maši hitro razšli. Pater pa je vendarle moral prevoziti več kot 500 km, da jih je obiskal. Zato sem se odločil, da če še kdaj pridem v Canberro, bo to poleti, ko je topleje.

V soboto, 13. septembra 2025, vsi lepo vabljeni v Marijino dolino (Marian Valley), kjer bo že 16. obletnica blagoslovitve naše Marijine kapelice. Sveta maša v Marijinem svetišču bo ob 11. uri, potem pa bomo v procesiji odšli k naši kapelici Marije Pomagaj. To je največja letna slovesnost za našo skupnost. Po slovesnosti bomo odšli na skupno kosilo v Canungro. Upajmo, da se bo tudi letos odzvalo veliko rojakov od blizu in daleč.

Fran Erjavec (1834–1887)

Fran Erjavec je bil naravoslovec, potopisec in pripovednik. Uvrščamo ga v generacijo pripovednikov, ki so v petdesetih letih ustvarili temelje slovenski prozi in pripovedništvu. Izhodišča za pisanje je iskal v znanosti, naravoslovju, opazovanju narave, narodopisju in opisovanju socialnega okolja. Poleg povesti, ki so jemale svojo snov iz narave, je pisal tudi orise nenavadnih značajev ter prevajal številne prirodoslovne knjige za šolsko rabo. Bil je torej eden prvih, ki je skušal pokazati širšemu občinstvu, da je lahko znanost tudi zabavna, in da je mogoče znanstvena in strokovna besedila oplemenititi tudi z umetniško besedo. Bogat je tudi nabor njegovih potopisov, znanstvenih razprav in leposlovnih del.

Najbolj znan pa je po svojih opisih in prikazih živalskega sveta, ki jih je izdal v več zbirkah: *Domače in tuje živali v podobah, Naše škodljive živali v podobi in besedi, Živali v podobah.*

Štrk ali štoklja

Kakor lastovica se je tudi štoklja priljubila ljudem. Všeč je človeku njeno pametno vedenje, njena čistoba, neizrečena skrb do mladih in neprelomna zvestoba, ki za vse življenje veže samca na samico. Povsod so jih veseli; ako se hočejo naseliti na strešnem slemenu, jim dadó še kako staro potrto kolo za podlago, da tem laže nanašajo gnezdo. Staro in mlado se razveseli, ko prva topla sapa na pomlad pripelje stare prijatelje nazaj iz vroče Afrike, jeseni se jim pa stoži, ko vidijo ljube znance zbirati se in odpravljati se na pot. Na Nemškem in tudi na Štajerskem, kjer ima tudi ime *bogdal*, pripovedujejo, da štoklja prinaša otroke iz vode, da varuje otroke kač, kadar v gozdu zaspé, in da se jeseni v Jutrovi deželi spremeni v

človeka. O njej se govori, da svoje mlade nosi na hrbtu, da jih uči letati in da jih otima nevarnosti, ako nesreča preti poslopju, na katerem stanuje. Zato imajo štoklje za srečonosno ptico, kjer ona gnezdi, tjakaj ne udari strela, tam je sreča in zadovoljstvo doma. Pravijo, da obogati, kdor prvega štrka na pomlad vidi, zato otroci na Štajerskem, ugledavši leteče štrke, pojó:

Roda, roda, roda!
Štrk, štrk, štrk!
Zlati stric brez brk,
daj nam zlata, zlata!

Štoklja, katero po raznih krajih zovejo tudi *štrk*, *štok*, *roda* in *žabogolt*, spada med večje močvirne ptice, visoka je namreč čez tri čevlje, razkriljena pa meri do sedem čevljev. Vsa je belega perja razen črnih kreljuti in tudi okoli oči ima gol črn kolobar. Visoke noge so rdeče, ravno tako tudi nespodobno dolgi šilasti kljun.

Štrk se nahaja razen v mrzlih severnih krajih povsod po Evropi, četudi samo na potu. Gnezdi pa le po nekaterih pokrajinah, kjer so velika močvirja ali pa mokre loke in travniki, po katerih lovi živež sebi in svojim otrokom. Po goratih pokrajinah seveda se nikjer ne naseli, ali tudi sicer ne mara za mnoge kraje, kjer bi človek mislil, da mu mora vse ugajati. Naši slovenski kraji mu niso po volji, na Hrvaškem ga okoli Zagreba tudi ne vidiš, ali že malo nižje okoli Siska in dalje v Posavju je navaden gost po vaseh.

Zgodaj spomladi, na Hrvaškem že prve dneve meseca sušca, se pokaže štrk v zračnih višavah ter se v lepih krogih počasi spušča na strejo, kamor ga vabi zapuščeno gnezdo. Nekoliko dni za njim pride tudi ona in takoj se začne pomenljivo klepetanje. Prva skrb vrnivšega se para je namenjena popravi starega gnezda. Štrkovo gnezdo je nanoseno iz vej in suhe brsti, kotanja je pa obložena z bičjem, šašem, travo, cunjami, papirji in enako mehko šaro. V osmih dneh je delo končano. Mladi radi skušajo siloma se polastiti starega gnezda svojih roditeljev,

ti se branijo na vse kriplje in tako nastane dostikrat hud boj. Navadno pa morajo mladi odjenjati. Toda tudi še potem gnezdo starih ni varno pred mladimi, ker vedno poskušajo ukrasti z njega, kar se da, in porabiti za svoje novo gnezdo. Zato mora od starih eden zmerom pri gnezdu stati na straži tako dolgo, da so mladi s svojim gotovi. Stari na svojem samo to popravijo,

kar je sneg in vihar poškodoval, ali s temi popravami s časom naraste gnezdo nekoliko čevljev visoko, tako da vrabci v njem stanujejo in gnezdijo. Ako štrku ni mogoče delati gnezda na kaki strehi, ga postavi tudi na vrh visokega drevesa.

Štorklja znese navadno po štiri velika belkasta jajca in vali sama, on jo pa hrani in skrbi za njeno varnost. Konec četrtega tedna se mladiči izvalé in sedaj se za starše prično truda polni dnevi. Treba jim je donášati obilne hrane, sprva mehkejše in drobnejše, pozneje pa vse vprek, kar je po travnikih in močvirjih dobiti, miši, žabe, ribe, slepirje in kače. Prve dni jih morata pitati, pozneje jim raztrgano hrano pokladata, tudi jim potrebno vodo donášata v kljunu. Toda nikda ne gresta oba od gnezda, eden zmerom ostane pri otrocih za čuvaja. Ko malo odrastejo, začno tudi oni klepetati, konec drugega meseca gredo iz gnezda in poskušajo po malem leteti, na kar jih starši z lepim primerom izpodbujajo.

Štrk je neizmerno pameten ptič. Kaj dobro pozna človeka in presodi njegovo dejanje. Kjer ve da so mu ljudje prijazni, je popolnoma domač, brez skrbi se naseli na takih hišah in je hvaležen, ako mu človek pri gnezditvi gre na roko. Kjer pa vidi, da ga zalezujejo ali da kaj snujejo proti njemu, tam je pa neznansko nezaupen in oprezen, ni mu mogoče priti blizu. Zjutraj izletí na senožeti ali na močvirja iskat si živeža. Požrešnežu je pogodu vsaka žival, katero more obvladati, gliste, kebri, kobilice, žabe, ribe, kače, miši, krti, mlade ptice v gnezdu, celó mladi zajci niso varni pred njim in tudi strupene gade ustrahuje njegov močni kljun, samo krastavih žab ne mara, ubije jih sicer, ali ne pojé jih. Ko je želodec poln, se vrne domov h gnezdu in prebavlja s sključenim vratom na eni nogi stoječ. Popoldne spet izletí in pride proti večeru nazaj ter se klepetaje spravlja k počitku.

Kmalu po svetem Jakobu se začno štrki enega okraja zbirati na odločenem kraju in se pripravljati za odhod. Ti zbori postajajo od dne do dne večji in nekega dne se glasno klepetaje vzdignejo in odlete proti jugu. Pravijo, da v teh zborih pred odhodom ubijejo vse slabiče, ki niso zmožni za dolgi pot, in da se ravno tako godi onim, ki bi, zatajivši svoj rod, radi čez zimo ostali v varstvu prijaznega jim človeka.

Na vse to mi ni treba še posebej omenjati, da se štrk lahko in hitro sprijazni s človekom in privadi hiše.

80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au

Moj spomin na Florjana Auserja

Na velikonočni ponedeljek sem prejel sporočilo, da je Florjan zelo bolan in da je le malo možnosti, da bo preživel. Tako tragične in nepričakovane novice, ki mi jo je sporočila njegova dolgoletna prijateljica Lesley Blefary, nisem pričakoval. Ostal sem brez besed, prizadelo me je. Le dober teden pred veliko nočjo je, dan preden je odpotoval v Melbourne, obiskal naju z Ivico. Kot običajno smo si imeli veliko povedati: kako je doma na njegovem domu na Pokljuki, kaj je na splošno novega v Sloveniji in kaj se dogaja tukaj, še posebej v slovenski skupnosti. To ga je vedno zelo zanimalo, saj je bil veliko let član sydneyjske slovenske skupnosti.

Florjana sem spoznal v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ko mi je nekdo omenil – ne spomnim se natančno, kdo –, da je srečal nekoga, ki lahko naredi velike plakate in povečuje slike. Nedolgo zatem sva se srečala, beseda je dala besedo in spoznal sem, da zna Florjan veliko, veliko več, kot narediti velike plakate in povečevati slike.

Prosil sem ga, če bi bil pripravljen obiskati Klub Triglav, da se dogovorimo, kako in na kakšen način bi lahko sodelovali. Florjan je prišel in kaj hitro opazil, da lahko s svojim talentom in poklicem doprinese k razpoznavnosti in pestrosti Triglava.

Nekako tako se je začelo dolgoletno sodelovanje in prijateljstvo. Lahko rečem, da je bil iskren prijatelj vsem, s katerimi so si medsebojno zaupali.

Na Kongresnem trgu v Ljubljani,
Foto: p. Ciril, 5. julij 2016

Florjan ni bil velike postave, je pa bil zato velik v svojem delovanju za slovensko skupnost na različnih področjih, ki jih je podrobno in lepo opisal pater Ciril Božič.

Če je bil v Sydneyju, ni nikoli zamudil pomembnih klubskih dogodkov. Vedno je prišel z nasmehom, s svojo kamero ali pametnim telefonom, ki sta bila nekakšen podaljšek njegove roke in kreativnosti. Posnel je, dokumentiral in naslednje jutro že objavil v *Media House/ Stičišču*.

Ob praznovanju slovenskega državnega praznika, skupaj s podelitvijo priznanj zaslužnim Slovenkam in Slovencem, je Florjan v sodelovanju s pripravljalnim odborom uredil posebno knjižico o preteklih dobitnikih priznanj in kandidatih, predlaganih za tekoče leto. Sam je priznanje slovenske skupnosti za Outstanding Australian Achievements in Media and Preserving Slovenian Heritage prejel leta 2014.

S pomočjo zgodovinskega arhiva je ob štirideseti obletnici Kluba Triglav uredil posebno knjigo o zgodovini kluba in pripravil veliko razstavo s panoji, ki so si jo člani in prijatelji kluba z zadovoljstvom ogledali. Pet let pozneje je izšla še knjiga ob petinštiridesetletnici, prav tako plod njegovega dela.

Njegovo največje delo za klub je bilo digitaliziranje okoli štiri tisoč klubskih dokumentov, vse od leta 1972, za kar si zasluži veliko priznanje in zahvalo. S Florjanovim slovesom je slovenska skupnost izgubila še en steber in zazijala je velika praznina.

Dan preden se je odpravil v Melbourne, smo si zaželeli vesele velikonočne praznike in srečno pot. Obljubil je, da se vidimo za Anzac Day, saj bo zagotovo prišel.

Žal se obljuba tokrat ni izpolnila. Vmes je posegla usoda in spremenila vse, »kar srce si dobrega obeta«. Odšel je z nasmehom in stiskom roke, vrnil se je v žari, za katere prejem sem se moral podpisati. To je bil zame najtežji podpis in ne najdem besed, s katerimi bi opisal svoje občutke.

Florjanovo slovo nas opominja, da se vse spreminja in nič ne izgine. Živel je dobro življenje.

V svojem in v imenu članov Kluba Triglav sožalje sinu Sebastjanu in družini, sorodnikom in prijateljem v Sloveniji in v njegovi drugi domovini Avstraliji.

Naj počiva v spokojnem in božjem imenu.

Peter Krobe

POSLOVIL SE JE FLORJAN AUSER

FLORJAN AUSER (r. 29. 3. 1949, Češnjica, Bohinjska Bistrica) je umrl za posledicami možganske kapi v zgodnjih urah četrtega v velikonočni osmini, 24. aprila 2025, v bolnišnici Monash v Melbournu. Naj počiva v Božjem miru! Sožalje sinu Sebastjanu in družini, sorodnikom in prijateljem v Sloveniji in v Avstraliji. Hvala p. Simonu Petru Berlecu OFM za sveto maziljenje in gospe Lesley za skrb.

Florjan je bil lastnik, urednik in oblikovalec spletne revije *Glas Slovenije*, ki je najprej izhajala v tiskani obliki, zdaj pa je to spletna stran Stičišče avstralskih Slovencev, kjer gostujejo tudi naši slovenski avstralski misijoni in revija *Misli (Thoughts)*. Tam so v arhivu vse številke *Misli* od januarja 1952 do zadnje (marec-april 2025): www.glasslovenije.com.au. Ta spletni naslov vsebuje neizmerno pisno bogastvo življenja in ustvarjanja Slovencev v Avstraliji.

Florjan Auser je leta 1996 prevzel tehnično vodstvo slovenskega časopisa v Avstraliji, Glas Slovenije. Leta 1998 je začel s Stičiščem avstralskih Slovencev. Namen stičišča je bilo povezovanje celotne avstralske Slovenije na enem mestu. Florjan Auser je bil več let tudi predstavnik Slovencev iz avstralske zvezne države New South Wales (NSW – Sydney) v Svetu Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu, voditelj Slovenske medijske hiše v Sydneyju, urednik revije Glas Slovenije in spletne strani Stičišče avstralskih Slovencev.

Florjanovo delo je najboljši arhiv delovanja slovenskih organizacij v Avstraliji. Iz Sydneyja je po njegovi zaslugi ter zaradi delavnosti in odprtosti rojakov in Slovenije veliko digitaliziranega gradiva že v Arhivu RS v Ljubljani. Florjan je s sinom Sebastjanom tudi sooblikovalec in nosilec spletne strani kamniškega samostana in naš prijatelj: <https://franciskani-kamnik.si>.

Florjan je zadnja leta preživel v svoji koči na Pokljuki. Vendar je vsako leto vsaj enkrat ali dvakrat odpotoval za nekaj mesecev v svojo drugo domovino, Avstralijo. V sredo, 26. marca 2025, je poletel z Brnika preko Dubaja v Avstralijo. Tam se je tudi poslovil od nas in odšel v večnost, v nebeško domovino. Telo pokojnega Florjana je bilo kremirano v torek, 6. maja 2025, v Melbournu.

V četrtek, 15. maja 2025, je ob 10.30 dopoldne p. Darko Žnidaršič OFM, voditelj Slovenskega misijona v Sydneyju, v cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu daroval pogrebno sveto mašo za pokojnega Florjana.

Pokopan bo v družinskem krogu, v grob svoje pokojne mame na pokopališču Križe pri Trziču na Gorenjskem. Pred pokopom bomo darovali sveto mašo za pokojnega Florjana. O času in kraju bomo pravočasno obvestili.

Naj bo dragi Florjan deležen velikonočne Aleluje!

p. Ciril A. Božič OFM OAM

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Kaj berem in gledam?

Ko prebiram razne novice in gledam televizijo vidim, da so najbolj priljubljeni prispevki o katastrofah in zločinih. Novinarji poročajo o tem, kar ljudje radi berejo in gledajo. Berem, da smo Slovenci med najbolj dobrodelnimi, radodarnimi narodi, in da nam je dobrodelnost plačilo sama po sebi, ker se čutimo močni, bogati in dobri, če dajemo potrebnejšim od nas. Nekdo je rekel, da ni problem nasititi lačnih, ampak je problem nasititi požrešne. Težko se je odločiti, komu je pomoč najbolj potrebna.

Imam prijateljico, ki je zelo radodarna z novicami o grehah in slabostih naših sosedov. Nič ji ne ostane skrito in vsi prisluhnemo tem lokalnim škandalom. Za nikogar nima lepe besede, nima časa za prostovoljstvo, vedno pa je pripravljena kritizirati. Imam pa tudi take prijatelje, ki skušajo v ljudeh vedno najti kaj lepega in drugim podariti čas in denar.

Ko smo fizično dobro preskrbljeni, mnogi iščemo tudi smisel življenja. Avstralci smo begunci ali potomci beguncev. Trenutno je ves svet v težavah, ker se preveč ljudi odpravi naproti lepši bodočnosti ali pa beži proč od nasilja ali pomanjkanja.

Tone pravi: »Ljudje sanjajo, da je lepše v Ameriki in Avstraliji, toda meni bi bilo lepše v Sloveniji. Pobegnil sem, ker je bil moj oče zelo strog in sem bil njegov vajenec. Danes bi lahko bil šef njegove delavnice in živel blizu svojih.«

V Lightning Ridgu smo se begunci srečali pred 50 do 60 leti. Prišli smo z vseh kontinentov in imeli isti cilj: najti dragoceni opal, obogateti in postati svobodni in enakopravni. Zdaj imamo več ali manj vse, kar smo iskali, samo prihodnosti ni več. Ženske so na boljšem, ker še vedno kuhajo, vrtnarijo, slikajo, delajo ročna dela in pazijo na otroke. Moški pa so nekje zgubili svoj cilj. Mnoge so zapustile žene, otroci, če so jih sploh imeli, so odšli. Sami posedajo doma in sanjarijo o mladosti in domu, od katerega so pobegnili. Nekateri so sami in drugi osamljeni. Zastavljamo si tista težka vprašanja: zakaj sem tu, kam sem namenjen, komu sem pomemben, kdo se veseli mojega življenja?

Veselimo se srečanj. Prijateljica Carol je organizirala Mens shed – prostor, kjer moški ustvarjajo. Zraven je prostor Arts and Crafts, kjer predvsem ženske slikajo in razstavljajo čudovita ročna dela, ki jih prodajajo turistom. Ob sredah moški naredijo BBQ, ženske pa prinesejo vse, kar paše zraven, da ob popevkah praznujemo življenje.

Melania

Pogosto potujem z avtobusom do Dubba. Na poti srečam veliko turistov. Da mine čas in da se kaj novega naučim vedno najdem kakšnega tujca za pogovor. Ponavadi me vprašajo, od kod prihajam. Ko jim povem, da sem iz Slovenije, skoraj vsi povedo, da vedo, kje je to, ker je od tam Melania. Zelo pohvalno ocenjujejo njeno javno nastopanje, njeno brezhibno vedenje in seveda njeno lepoto. Vsi smo predstavniki, ambasadorji svojega naroda. Zdi se mi, da vsi želimo narediti lep vtis za dobro naše domovine. Hvaležna sem Melanii za dobro predstavljanje naše Slovenije.

Kritiziranje posvetnih in cerkvenih voditeljev

Ko sem delala v šoli, so me včasih za kratek čas poklicali iz razreda. Določila sem primerne učenke ali učenca, da je prevzel mojo vlogo, ko sem se pri vratih pogovarjala z obiskovalci. Vedno sem bila presenečena, kako so moji namestniki posnemali moj način dela. Niti zavedala se nisem, da učenci posnemajo moj zgled. Ko je bil čas za nogomet, so me velikokrat prosili, če mi lahko namesto nogometa pišejo pisma ali berejo. Če bi jaz igrala nogomet, bi ga verjetno z veseljem igrali tudi oni. Od tod najbrž prihaja rek: Povej mi, s kom se družiš, in povedal ti bom, kdo si. Smo rezultat vzgoje in okolja. Seveda imamo tudi prirojena nagnjenja, ki jih moramo brzdati. Večkrat slišimo: Delaj, kar te učim, in ne posnemaj tega, kar delam jaz. Vsi se učimo eden od drugega. Učimo se tudi na lastnih napakah, vendar je ta šola draga. Načrtno in tudi nenamerno prenašanje izkušenj starejše generacije na mlajšo oblikuje človekovo osebnost. Velikokrat se spomnim, kako so reševali probleme starši, kaj so kuhali in kakšne obveznosti smo imeli. Ljudje radi ponujamo svoje preizkušene kuharske, finančne in še posebej zdravstvene nasvete. Vse življenje smo bili učitelji in učenci, zato se je nabralo veliko znanja, izkušenj in prepričanj.

Sta fanta zunaj ali notri?

Večkrat se spomnim starega Defija. Ne vem, kako mu je bilo zares ime, a ker je bil gluha, so ga vsi poznali kot Defija. Pred mnogimi leti me je ustavil na cesti in potegnil iz žepa pesem, ki jo je napisal prejšnji večer. Vprašal je tudi: »In kako sta fanta? Sta zunaj ali notri?« Malo me je prestrašil in obenem spomnil, kako zelo sem srečna. Moja fanta nista ne v zaporu ne v bolnici. Zunaj pridno delata in skrbita za družini. Življenje je lepo.

Zdaj, po mnogih letih, se rada spominjam, kako zelo srečno, dolgo življenje sem imela. Vedno sem delala tisto, kar sem rada delala, in vsak dan mi je nudil priložnost, da se naučim kaj novega. Ljudje, s katerimi sem delala, so me imeli radi in jaz sem imela rada njih. Res ne vem, kaj bi Bog še lahko izboljšal. Dal mi je izkušnje in preizkušnje, da sem rasla na res bogati njivi. Moje načrte je spreminjal po svoji volji, vendar vedno v moje dobro. Moja cesta ni bila ves čas ravna, vendar sem po njej prišla, kamor sem bila namenjena. Zdaj živim od hvaležnosti. Res hodim počasi, a nimam bolečin. Hvaležna sem za starše in za mojo družino. Moj življenjepis je kot pravljica, ki mi jo je povedal oče. Njemu sem hvaležna za bogato dediščino pravljič in ljubezni do knjig. Mami sem hvaležna za njeno pobožno predanost in tiho vero brez kazni in graje. Zdaj vem, da je bila vesela svoje velike družine, ki se je razkropila po svetu. Hvaležna sem za prijatelje, ki si z menoj delijo življenje. Prijatelji so dragulji, ki mi svetijo v temnih nočeh.

Preteklost je zgodovina, prihodnost je skrivnost in sedanjost (*present*) je darilo za uspešno preskakovanje ovir, je rekla prijateljica Tereza.

Slovenci smo »šparovni« in delovni

Otroci druge svetovne vojne smo zdaj na koncu poti in verjetno na začetku tretje vojne. Rasli smo v bogati šoli preizkušenj. Ne moremo pričakovati, da bodo naši nasledniki imeli iste sposobnosti, izkušnje in prepričanja. Podedovali bodo, kar smo pridelali, toda naših izkušenj jim ne moremo zapustiti. »Samo čakajo, da grem, da si bodo razdelili,« pravi Tončka. To me spominja na svetopisemsko zgodbo o kameli, ki pravi, da bo bogatim težje priti v nebesa kot kameli skozi šivankino uho. Težko se je odločiti, komu zapustiti vse, kar smo pridelali in prihranili. Celo Salomonov Pridigar opozarja, da bodo vse prejeli nasledniki, ki ne bodo imeli naših načrtov.

Čakalnica

Vsakihi šest mesecev nas obišče očni specialist dr. Henessy. V njegovi čakalnici se srečamo stari znanci in prijatelji. Pogovori tečejo o glavkomu, sivi mreni (katarakt), degeneraciji makule in drugih starostnih očesnih težavah.

»Z leti bomo vsi zdravniki,« pravi Ana, ki na internetu preveri vse bolezni in zdravila. Seveda so še številne bolezni, o katerih ne govorimo. Predvsem se izogibamo pogovorov o demenci, depresiji, brezupu in osamljenosti. Ne omenjamo tudi fobij, panike, paranoj in zaskrbljenosti. Pogovarjamo se o znakih in posledicah fizičnih bolezni in zdravilih zanje, za duševne bolezni pa nimamo besed.

Sigmund Freud je rekel: Neizpovedana čustva nikoli ne umrejo. Pogosto so živa pokopana v otroštvu in se kasneje vračajo v vsemogočih grdih oblikah. Psihiatri in psihologi skušajo odkriti, kaj se skriva v nas in kaj povzroča neželene posledice.

V času moje mladosti smo verjeli, da nas je spoved v cerkvi rešila vseh duševnih problemov. Zdaj imajo mnogi osebnega terapevta – psihiatra, psihoterapevta ali psihologa –, ki skuša oživiti in analizirati ta napol pozabljena čustva iz otroštva. Le redki imajo prijatelja, ki mu lahko popolnoma zaupajo. Berem knjigo *Silent patient*, ki govori o tem, kako težko se je soočiti z nekaterimi napol pozabljenimi dogodki iz mladosti.

Ker smo v zdravniški čakalnici večinoma stari, smo res polni vsakršnih življenjskih izkušenj. Smo kot mineštra. Ta enolončnica po nečem diši in ima okus po neki sestavini, spominja nas na neke ljudi in dogodke. Vsi dragoceni del sebe skrivamo v novi preobleki in za rožnato obarvanim nasmehom. Nekateri imajo žalosten, drugi osoren, tretji razigran obraz. Rada opazujem, kaj se skriva za prijaznostjo, žalostjo in veseljem.

Pogosto se niti ne zavedamo svojih mladih, zakopanih čustev, ki vplivajo na naše življenje. Utrinki iz mladosti postanejo del nas. Besede vzpodbude, pohvale in ljubezni svetijo kot zvezde v temnih nočeh. Krivice in kritike so kot mrčes; njihov strup se nas dotakne šele kasneje. Zdi se mi, da bi vsi morali pisati dnevnik in v njem izpovedati, kar ne moremo povedati javno. Tolstoj je rekel, da pisci pomakajo pero v svojo kri. Pisatelji opisujejo duševne stiske in slikarji slikajo z barvami, ki govorijo namesto njih.

Otrokom sem vedno priporočala, naj pišejo dnevnik, da se ob koncu dneva razbremenijo s samoanalizo svojega življenja. Dnevnik je dokument, v katerem lahko skriješ vse, kar naj ostane tajno. Seveda mora biti dnevnik dostopen samo piscu, razen če ga ta ponudi v branje prijatelju. Pravijo, da trije ljudje lahko ohranijo skrivnost samo, če sta dva mrtva.

Vrline

V knjižnem krožku sem vprašala bralce, kako bi sami sebe priporočili za delo, za partnerja, za najem stanovanja itd. Sebe vidimo in poznamo čisto drugače, kot nas poznajo drugi. Včasih nas tuja mnenja o nas zelo presenetijo. Znani Sokratov rek *Spoznaj samega sebe* je še vedno osnova za človekovo spoznavanje sveta. Če poznam sebe, lažje razumem tudi druge.

Pogovorni jezik in pozabljanje

Včeraj me je po telefonu poklical Slovenec in govorila sva slovensko. Opazila sem, da se spotikam v slovenščini. V zadnjih šestdesetih letih sem govorila skoraj izključno angleško, ker sem živela in delala v angleško govoreči družbi. Opažam tudi, da veliko Slovencev v slovenskih pogovorih uporablja dosti angleških besed. Hrvati in Srbi so bolj zvesti svojemu maternemu jeziku in tudi bolj poudarjajo svojo narodnost. Seveda mi gredo s svojim pretiravanjem večkrat na živce. Na TAFE sem učila priseljence in neki Bosanec preprosto ni hotel niti ponoviti angleške besede. Povedala sem mu, da sem še vsakega učenca naučila brati in pisati, pa me je zavrnil: »Verjetno še nisi učila Bosanca.«

V starostnem domu je veliko bolnikov, ki imajo demenco. Mnogi pozabijo vse jezike razen materinščine.

Spomnim se, kako sem pred šestdesetimi leti v Avstriji z lahkoto govorila nemško, v Italiji malo italijansko in v Srbiji srbsko. Kam gre to pozabljeno znanje? Rahlo me je strah tega počasnega pozabljanja. Nerodno nam je, če kaj pozabimo, ker sogovorniki takoj omenijo demenco.

Kultura

Beseda kultura je verjetno najbolj izrabljena, ker jo uporabljamo v poljedelstvu, živinoreji, izobrazbi, umetnosti in pri ljudeh nasploh. Smo kulturni ali nekulturni? Kaj to pomeni? Nekoč smo s kulturo istovetili civilizacijo, umetnost in izobrazbo. Danes pa definicija kulture vključuje vse, kar ljudje počnejo in doživljajo. Dobro in slabo, pozitivno in negativno. To je kultura. Tradicije človeških skupin so zdaj postale kulture narodov. Ne trudimo se več, da bi izboljšali svojo kulturo. Je, kar je. Moramo spoštovati kulturo naroda.

Telovo

Spominjam se tistih neskončno razburljivih dni, ko smo čakali na telovo procesijo, da bomo trosili rožice. Ponavadi, če je bilo le mogoče, smo punčke za telovo dobile tudi novo rožnato krilce. Spomnim se šestletnega Ivana, ki mi je med procesijo ves vzhičen povedal, da me ima rad. »Jaz imam vse rad,« je še hitro dodal.

Bilo je lepo, ker smo bili otroci in je bila pomlad in so cvetele rože. Veliko smo praznovali; vedno smo bili v pričakovanju praznikov. V Avstraliji ni tega veselja. Mogoče ga tudi v Sloveniji ni več.

Ljudje različnih narodnosti nimamo skupnih prazničnih tradicij. Ravno me je muslimanka povabila na bajram, ki ga oni praznujejo štiri dni v juniju ob koncu postnega časa. Milijoni muslimanov potujejo v njihova sveta mesta Meko in Medino. Tudi tukaj se sorodniki in prijatelji zberejo in pripravijo različne dobrote. Spomnijo se tudi revnih in jih obdarujejo. Odpustijo si medsebojne zamere in obljubijo Bogu, da bodo v prihodnosti boljši. To me malo spominja na božič, vendar to seveda ni naš praznik. To je tudi praznik žrtvovanja in odrekanja. Ponavadi muslimani zakoljejo ovco in meso razdelijo revnim. To jih spominja na Abrahamovo žrtev, s katero naj bi se približali Bogu. Vsi verniki bi bili radi na različne načine všeč Bogu.

Dopisovanje

Gospod iz Slovenije mi je na Facebooku predlagal, da bi si dopisovala. Po tej poti si lahko človek širi obzorje in razumevanje svetovnih dogodkov. Gospod me je opozoril, da ne želi razpravljati o veri ali politiki. O čem pa naj pišem? Pravijo, da človek obstaja, ker misli. Če torej misliš, imaš mnenje in morda celo prepričanje, ki se izpopolnjuje v dialogu z drugimi mislečimi ljudmi.

Včasih sem zelo prepričana v svoj prav, a takoj ko prisluhnem sogovornikom, odkrijem nove resnice.

Nasveti

Molim, naj me Bog varuje pred skušnjo, da bi komu kaj svetovala. Celo pohvalo lahko včasih razumemo kot diskriminacijo, če niso vsi enako pohvaljeni. Bolje je, da sem tiho, ker takrat zavzamem manj prostora in sem tako vsem bolj všeč. Branimo se nasvetov kot muh. Koga poslušati, če že ne ubogati?

Dragocenosti

Ko grem v trgovino, moram nekaj kupiti, pa če to potrebujem ali ne. »Nič ni več dragoceno, ker se nimamo časa navezati na stvari,« pravi Marija. Nihče nas več ne opazi, zato se nam ni treba dokazovati. Moje plesne obleke bodo končale kot stara šara. In moje visoke pete so le še za spomin. Otroci bodo vse to vrgli v smeti. Kaj pa naj naredijo z njimi? Oni zbirajo svoje spomine.

Birokracija

Danes sta prišla Fatima in njen mož, da bi jima na 14 straneh pisma izpolnila podatke za obnovitev registracije rudnika. Spomnila sem se, kako je bilo s tem pred petdesetimi leti. Vsi moški so rudarili. Imeli smo policaja, ki je skrbel za zakon in red. Če je kdo prekršil zakon, mu je rekel, da ga noče več videti v Lightning Ridgu. Tako tu ni bilo ne kraje ne zločinov. Poleg tega je ta edini policaj registriral avtomobile in rudnike. Zdaj imamo na rudarskem uradu zaposlenih pet, na občini osem in na policiji pet ljudi. Pogosto menjajo pravila in pošiljajo dolga pisma, ki jih morajo rudarji izpolniti. Ker vsak dan izumljajo nova pravila in zakone, potrebujejo več uslužbencev, ki delajo napake. Samo nekaj rudarjev še dela v rudnikih, pisarne pa so polne.

Trump pravi: »Za vsako novo pravilo moramo odstraniti deset starih.« Se bo Elon Musk preselil v Avstralijo in nam popravil učinkovitost sistema (efficiency). Malo mi je žal, da sta se s Trumpom zdaj ločila. Vsaka ločitev je malo žalostna.

Nola in Marjan

Pogosto me v Lightning Ridgu obiščejo bralci *Misli*. Pred leti sta prvič prišla Nola in Marjan Novak iz Myrtleforda v Victoriji in postali smo prijatelji. Ne samo zaradi odličnih klobas in salam, ki jih je Marjan naredil in mi jih prinesel, in ne zaradi endivije z Nolinega vrta. Posebej rada sem imela Marjanovo pristno slovensko narečje. In Nola, ki je sicer rojena v Avstraliji, se smeji, kot da razume vsako besedo.

Zdelo se mi je, kot da sem prišla domov. Letos smo klepetali kot stari prijatelji. Ljudje, ki se smeji istim šalam, se imajo hitro radi. Marjan je rojen v Postojni leta 1947 in Nola je rojena leta 1946. Marjan je delal v gozdarstvu 35 let, do leta 2016.

Nola in Marjan sta bila večkrat na počitnicah v Sloveniji in dobro poznata slovenske ljudi, kraje in recepte za slovenske dobrote.

Svetlana Makarovič

1. 1. 1939

(igralka, pesnica, otroška pisateljica)

ROJSTNI DAN

Nocoj ima nekdo izmed nas rojstni dan,
morda nam je tujec, morda nam je znan,
morda je mladenič, morda je dekle,
mogoče je starec, morda otroče,
morda ta trenutek veselo praznuje,
mogoče prav zdaj kdovekaj objokuje,
mogoče razmišlja, mogoče prepeva,
mogoče se ljubi, mogoče sameva,
mogoče je lačen, premražen in sam,
morda sploh ne ve, da ima rojstni dan.

Morda je prav tak kakor jaz ali ti,
morda je razlika le v barvi polti,
morda je morilec, ki v ječi sedi,
morda je otrok ki ga strah je v temi,
morda je soproga pomembne osebe,
morda prostitutka, ki v srcu jo zebe.
Morda je pijanec, ki tja v tri dni joka,
morda je tvoj znanec iz istega bloka,
morda je nekdo, ki na smrt je bolan
in to je poslednji njegov rojstni dan.
Pošljimo mu misel na lučko v temi,
na zvezdo v vesolju, prepolno ljudi,
ki drug mimo drugega slepo gredo
in eden za drugega nič ne vedo,
za vse rojstne dneve vseh nas na tem svetu,
na tem tako lepem in mrzlem planetu,
za vse rojstne dneve si njega izberimo,
voščimo mu to, kar si sami želimo,
čeprav le za hip, kar tako, tjavendan –
nocoj ima nekdo izmed nas rojstni dan.

DAN DRŽAVNOSTI V SLOVENSKEM KLUBU V CANBERRI

Slovensko društvo v Canberri je v soboto, 14. junija 2025, priredilo praznovanje Slovenske državnosti. Slovenci po vsem svetu letos praznujemo 34. rojstni dan naše samostojne Slovenije. Prihodnost je zdaj v naših rokah. Ko praznujemo naše uspehe, se zavedamo tudi svojih dolžnosti.

Ko smo pred leti prišli v Avstralijo, so nas ljudje poznali kot Jugoslovane, zdaj pa s ponosom vsakemu povemo, da smo Slovenci. Hvaležni se spominjamo vseh, ki so žrtvovali svoja življenja in delo za našo samostojnost.

Zbrali smo se v Slovenskem klubu Canberra, hvaležni, da imamo tudi v Avstraliji svoj dom, kjer lahko praznujemo ob slovenski glasbi, v slovenski družbi. Hvaležni smo pokojnim voditeljem, ki so klub zgradili, in veseli smo, da so mladi prevzeli vodstvo, ker je starejših vedno manj in še ti smo onemogli. Jaz sem bila še posebno srečna, ker je z menoj praznovalo deset članov moje družine. Bil je nepozaben večer.

Naši skrbni voditelji nas vabijo na redna praznovanja v našem domu v Canberri. Henry, Jožica in Natasha skrbno in neutrudno vodijo naše društvo. Tudi mnogi drugi prostovoljci bogato prispevajo k našemu zadovoljstvu. Za to praznovanje je Mirko Cuderman prišel iz Queenslanda, moja prijateljica in bivša sodelavka Penny pa iz Sydneyja. Tu smo srečali Štefko in Franka Hudina, ki

sta nam vsem zgled v vztrajnosti, lojalnosti in požrtvovalnosti. Vedno sta navzoča v klubu in v cerkvi. Frank pravi, da sta dolga leta delala sedem dni na teden. Ni čudno, da sta tako sposobna, energična in srečna. Bog ju ima rad in mi tudi. Tu so bili Nelka, Robyne, Paula, Edi, Freddy, Erma in drugi, ki skušajo ohraniti našo slovenskost in spomine. Celo nekaj mladih se je veselilo z nami. Hitro smo pozabili na starost, ko smo plesali dolgo v

Penny, Cilka in Jenny

noč. Moja draga prijateljica Genika – Jenny Kaves je ves večer pela in plesala z mano. Po govoru veleposlanika Marka Hama sva celo zapeli slovensko himno. Na plesišču smo bili vsi nasmejani, ko smo z roko v roki peli *Mi se imamo radi, radi, radi, radi*.

Maša

Čeprav nas je vedno manj, smo se spet srečali v cerkvi in čutili toplino naše vere in pripadnosti. Pater Darko se je pripeljal iz daljnega Sydneyja. Veliko truda je treba za takšne priložnosti, posebno za pot v mrzlo Canberro. Hvala, pater Darko, za vaše požrtvovalno delo za nas v NSW, ker bi bili brez Vas res kot ptički brez gnezda.

Marija Hebar je k maši prišla žalostna. Njena sestra Anica Lukanec je dan prej umrla v Ilirski Bistrici.

Krivi preroki

Na dolgi poti iz Canberre sva se z Mirkom pogovarjala o svetovnih dogodkih, politiki in veri. Mirko me je opozarjal, naj ne poslušam lažnih novic. On gleda druge kanale in bere druge časopise. Vem, da so nas vedno opozarjali, naj se čuvamo krivih prerokov. Na žalost mi Bog še ni razodel, kateri preroki so zanesljivi in tako niham med prepričljivimi novicami prepričanih. Vsi se trudijo, da bi nas pridobili na svojo stran, mene pa je strah izbirati, ker nisem sodnik. Berem *Sveto pismo* in zgodovino, da bi malo več izvedela o zgodovinskih vzrokih za prepire in izbrala prave preroke. Mirko pravi, naj poslušam samo tiste, ki govorijo resnico. Upam, da mi bo Bog pomagal presoditi, kateri jo govorijo.

Cudermanovi

Anico in Mirka Cudermana sva z Jožetom srečala leta 1973, ko sva skupaj s Slovenci iz Canberre v Brisbane pripeljali pevsko skupino Savski Val. Od takrat smo bili prijatelji; pravzaprav bolj brata in sestre. Anica je bila predsednica slovenskega kluba v Queenslandu in je vodila dramske predstave, radijske oddaje in druge kulturne aktivnosti. Anica in Mirko sta bila gonilna sila vseh slovenskih prireditev zadnjih petdesetih let. Nudila sta tudi dom mnogim slovenskim potnikom in obiskovalcem iz Slovenije.

Mirko je izgubil Anico pred tremi leti in jaz sem pred dvanajstimi leti izgubila Jožeta. Zelo ju pogrešava. Mirko je omenil, da bi rad še malo potoval, in tako sva se domenila, da greva za praznovanje dneva državnosti pogledat, kaj delajo Slovenci v Canberri. Mirko je bil odličen sopotnik, šofer, prijatelj in brat. In »perfect gentleman«. Nobenih vrat mi ni bilo treba odpreti in nobenega bremena dvigniti. Skoraj sem pozabila, da je Mirko samo eno leto mlajši od mene in bi tudi on že potreboval pomoč, namesto da je skrbel zame.

Hvala, Mirko, za lepe nove spomine. Med potjo je Mirko vedno molil in prepričana sem, da je zaradi njegove molitve Bog odpustil tudi vse moje grehe. Vsi hočemo biti všeč Bogu in se mu na različne načine dobrikamo. Nekateri trdijo, da so Bogu všeč dobra dela, drugi mislijo, da se mu najbolj približajo v molitvi. Nekateri upajo, da se Bogu prikupimo s poslušanjem in razumevanjem svojih bližnjih. Drugi obiskujejo osamljene in bolne. Veliko je poti do Boga in na svetu imamo lahko nebesa, če potujemo z dobrimi ljudmi.

Zdaj vidim, da me ima Bog zelo rad. Na pot mi je poslal angela varuha in tako sem v Canberri spala celo brez uspavalnih tablet. Bog mi je dal tudi sina, ki me redno opozarja na primerno obnašanje, in vnukinjo Nasho, ki poskrbi za vse moje potrebe, še preden se jih zavem. Nasha je učiteljica in vedno skrbi, da nihče v njeni bližini nima problemov.

Hvala Bogu, da imam vse, kar potrebujem.

Moja generacija

Oh, kako sem bila srečna, da sem v Canberri spet srečala svojo generacijo. Vsi enako šepamo, stokamo in se pritožujemo, da ne slišimo in ne vidimo, a vendar se oči iskrijo in srca pojejo, ko se spominjamo Slovenije, mladosti in vseh srečnih trenutkov, ki smo jih preživeli skupaj. Posebno sem bila vesela, da je še nekaj Slovencev malenkost starejših od mene. Veliko nas je izgubilo partnerje,

može in žene. Ti moške in žene so bili naš najmočnejši vpliv in učitelji. Z leti smo uskladili medsebojne odnose, vedenje, mnenja, vrednote in prepričanja. Ko sva potovala z Mirkom, sva stalno omenjala njegovo ženo Anico in mojega moža Jožeta. Bilo se je prijetno spominjati naših skupnih potovanj in doživetij. Samo s svojimi življenjskimi prijatelji se lahko spominjamo svojih sopotnikov.

Cilka Žagar

Kdo je papež Leon XIV.? Življenjepis Roberta Prevosta – Leona XIV.

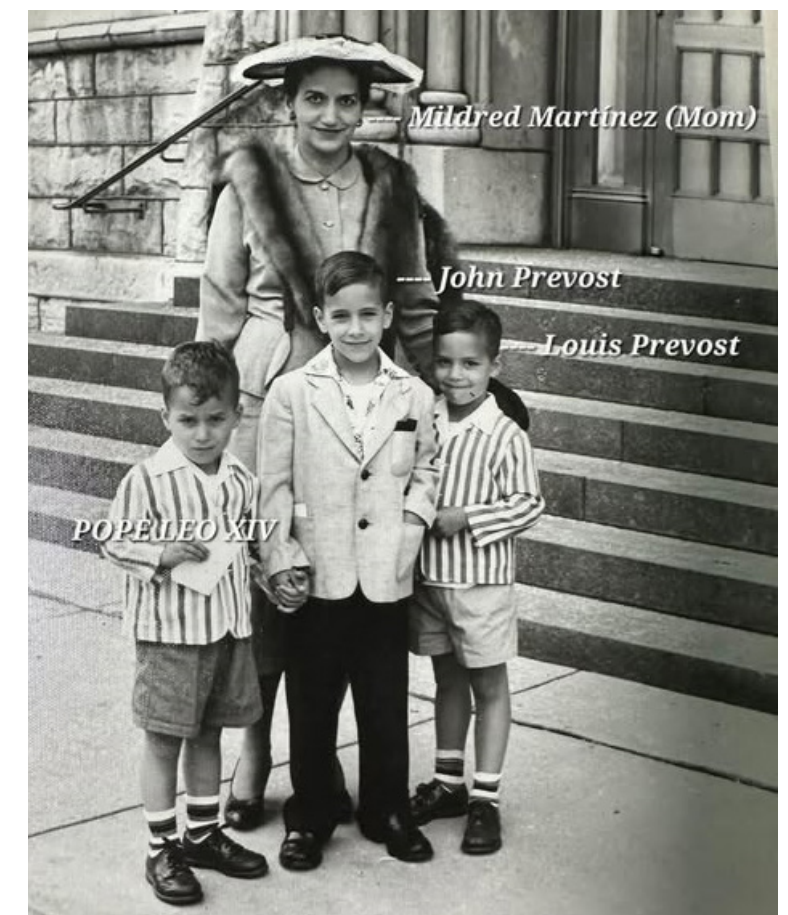
Prvi papež iz Združenih držav Amerike in iz reda avguštincev je star 69 let. Izbral si je ime Leon XIV. Nekdanji prefekt Dikasterija za škofo je bil izvoljen 8. maja 2025 ob 18.07 in je 267. papež v zgodovini.

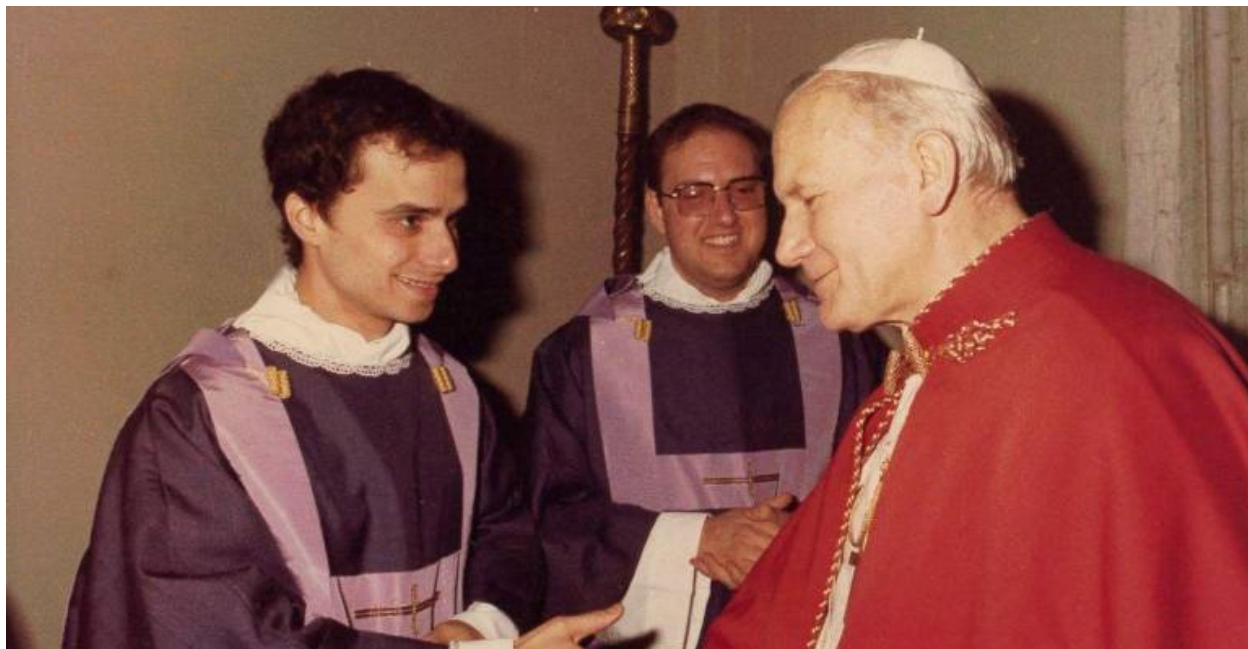
Robert Francis Prevost se je rodil 14. septembra 1955 v Chicagu (zvezna država Illinois) očetu Louisu Mariusu Prevostu francoskega in italijanskega rodu ter materi Mildred Martinez španskega rodu. Ima dva brata, Louisa Martina in Johna Josepha.

Otroštvo in mladost je preživel v Združenih državah Amerike, kjer se je najprej šolal v malem semenišču patrov avguštincev, nato pa na univerzi Villanova v Pensilvaniji, kjer je leta 1977 diplomiral iz matematike in študiral filozofijo. V Saint Louisu je 1. septembra istega leta vstopil v noviciat reda svetega Avgušтина. Svoje prve zaobljube je izpovedal 2. septembra 1978, večne pa 29. avgusta 1981.

Teologijo je sprva študiral v Chicagu, pri 27 letih pa so ga predstojniki poslali v Rim na študij kanonskega prava na Papeško univerzo svetega Tomaža Akvinskega (Angelicum). V duhovnika ga je 19. junija 1982 v avguštinskem kolegiju svete Monike v Rimu posvetil msgr. Jean Jadot, propredsednik Papeškega sveta za nekristjane, današnjega Dikasterija za medverski dialog.

Leta 1984 je končal magistrski študij, leto kasneje pa so ga med pripravo doktorske disertacije poslali v avguštinski misijon Chulucanas v mestu Piura v Peruju (1985–1986). Leta 1987 je zagovarjal doktorsko disertacijo na temo »Vloga krajevnega priorja reda svetega Avgušтина« in bil imenovan za direktorja za poklice in direktorja misijonov v avguštinski provinci »Mati dobrega sveta« (Illinois).

Naslednje leto se je pridružil misijonu v Trujillo v Peruju kot vodja projekta skupne formacije za avguštinske kandidate. V enajstih letih je opravljal naloge priorja skupnosti (1988–1992), odgovornega za formacijo (1988–1998) in učitelja (1992–1998). V nadškofiji Trujillo je bil sodni vikar (1989–1998) in profesor kanonskega prava, patristike in morale v bogoslovnem semenišču. Hkrati mu je bila zaupana tudi pastoralna skrb skupnosti Naše Gospe Matere Cerkve, ki je pozneje postala župnija svete Rite (1988–1999) na revnem obrobju mesta, od leta 1992 do 1999 pa je bil župnijski upravitelj župnije Marije iz Monserrata.

Leta 1999 je bil izvoljen za provinciala avguštinske province »Mati dobrega sveta« v Chicagu, dve leti in pol pozneje pa so ga sobratje na rednem generalnem kapitlju reda svetega Avguština izbrali za generalnega priorja in ga leta 2007 potrdili za drugi mandat.

Oktobra 2013 se je vrnil v svojo avguštinsko provinco v Chicagu in bil odgovoren za formacijo v samostanu svetega Avguština,

bil je prvi svetovalec in provincialni vikar; te funkcije je opravljal, dokler ga ni papež Frančišek 3. novembra 2014 imenoval za apostolskega administratorja perujske škofije Chiclayo. Škofovsko posvečenje je prejel 12. decembra 2014, na praznik Marije iz Gvadalupa.

Njegovo škofovsko geslo je »In Illo uno unum« (»V edinem Kristusu smo eno«), besede, ki jih je sveti Avguštín izrekel v pridigi o razlagi Psalma 127, kjer je pojasnil, da smo kristjani, čeprav nas je mnogo, v enem Kristusu eno.

Papež Frančišek ga je 26. septembra 2015 imenoval za škofa v Chiclayu, marca 2018 pa je bil izvoljen za drugega podpredsednika Perujske škofovske konference, v okviru katere je bil tudi član ekonomskega sveta in predsednik Komisije za kulturo in vzgojo. Leta 2019 ga je sveti oče imenoval za člana Kongregacije za kler, naslednje leto pa za člana Kongregacije za škofo. Petnajstega aprila 2020 je bil imenovan za apostolskega administratorja perujske škofije Callao. Papež Frančišek ga je 30. januarja 2023 imenoval za prefekta Dikasterija za škofo in predsednika Papeške komisije za Latinsko Ameriko ter ga povišal v nadškofa, na konzistoriju 30. septembra istega leta pa ga je umestil za kardinala.

Kot vodja Dikasterija se je udeležil zadnjih apostolskih potovanj papeža Frančiška ter 16. rednega generalnega zasedanja škofovske sinode o sinodalnosti. Sveti oče ga je 6. februarja letos sprejel v škofovski red v kardinalskem zboru. Tri dni pozneje je na Trgu svetega Petra obhajal mašo, ki ji je ob jubileju vojske, policije in varnostnikov predsedoval papež Frančišek. Med zadnjim zdravljenjem svojega predhodnika v polikliniki Gemelli je 3. marca kardinal Prevost na Trgu svetega Petra vodil rožni venec za zdravje svetega očeta.

**Povzeto po
Vatican News**

Leo P.P. XIV

SLOVENSKO SOCIALNO SKRBSTVO IN INFORMACIJSKI URAD Inc.

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča, da od 1. januarja 2025 naprej ne bo imel več pisarne v poslopju Baraga House v Kewju. Naša ustanova bo delovala še naprej. Za pomoč nas lahko prosite po elektronski pošti:

slovwelfare@bigpond.com

ali po telefonu:

04 0705 6463 Peter Mandelj ali

03 9795 8550 ali 04 0020 4697 Slavka Gorup.

Delala bosta vsak na svojem domu in vam pomagala pri izpolnjevanju obrazcev in pošiljanju Potrdil o živetju na Slovenski pokojninski zavod v Slovenijo. Peter Mandelj bo delal v Macleodu, Slavka Gorup pa v Dandenongu.

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

<http://canberra.veleposlanistvo.si>

MARKO HAM, veleposlanik

DAVOR DEVČIČ, pooblaščen minister

ANDREJA KERŠEVAN DRAKSLER, svetovalka

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.

We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

FRANC
FATUR
21.11.2010
PAVLA
MARINOVIĆ
12.8.201
ANA
Č

AN
12.11.
KUS
AN